

Załącznik do Zarządzenia nr 49 /2024
Dyrektora Dolnośląskiej Instytucji
Pośredniczącej z dnia 29.05.2024 r.

Regulamin wyboru projektów

W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Priorytet:

**FEDS.09 Fundusze Europejskie na rzecz transformacji
obszarów górniczych na Dolnym Śląsku**

Działanie:

FEDS.09.05 Transformacja środowiskowa

Typ projektu:

**FEDS.9.5.B Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną
budynków infrastruktury publicznej
(subregion wałbrzyski)**

Nabór nr: FEDS.09.05-IP.01-023/23

Wrocław, maj 2024

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Spis treści

1.	Słownik skrótów i pojęć.....	3
2.	Postanowienia ogólne	7
3.	Typy projektów podlegających dofinansowaniu.....	9
4.	Typy wnioskodawców / beneficjentów oraz partnerów.....	17
5.	Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze	19
6.	Zasady finansowania projektu	20
7.	Kwalifikowalność projektu i wydatków.....	27
8.	Pomoc publiczna i pomoc de minimis.....	27
9.	Polityka ochrony środowiska.....	30
10.	Realizacja zasad horyzontalnych	31
11.	Wymagania w zakresie realizacji projektu partnerskiego.....	36
12.	Kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia	38
13.	Wskaźniki produktu i rezultatu	41
14.	Wzór wniosku o dofinansowanie projektu wraz z wykazem załączników do wniosku o dofinansowanie	42
15.	Procedura oceny projektów	44
16.	Forma i sposób komunikacji między wnioskodawcą a ION	46
17.	Sytuacje, w których nabór może zostać unieważniony lub ION może zmienić Regulamin	48
18.	Wzór umowy o dofinansowanie projektu oraz czynności wymagane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie.....	50
19.	Środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy	57
20.	Komunikacja i Widoczność (obowiązki informacyjno-promocyjne)	61
21.	Kontrola.....	61
22.	Podstawy prawne oraz inne ważne dokumenty	61 ~~61~~
23.	Załączniki do Regulaminu	64

1. Słownik skrótów i pojęć

Beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego; w rozumieniu niniejszego Regulaminu (również) strona umowy o dofinansowanie projektu;

CST 2021 – centralny system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 2 pkt 29 ustawy wdrożeniowej;

Decyzja o dofinansowaniu projektu – decyzja, o której mowa w art. 2 pkt 2 ustawy wdrożeniowej; Ilekroć w Regulaminie jest mowa o umowie o dofinansowanie projektu należy przez to rozumieć również decyzję o dofinansowaniu projektu;

DIP – Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca;

Dofinansowanie – finansowanie UE oraz współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, w ramach Kontraktu Programowego (jeśli dotyczy), przyznane na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu, lub ze środków funduszy celowych, o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu;

(finansowanie UE: środki pochodzące z budżetu środków europejskich, o którym mowa w art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), oraz podlegające refundacji przez Komisję Europejską środki budżetu państwa przeznaczone na realizację projektów pomocy technicznej, wypłacane na rzecz beneficjenta na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu – w przypadku krajowego lub regionalnego programu);

DNSH - ang. do no significant harm – tzw. zasada „nie czyni znaczącej szkody” środowisku, której wymóg wynika z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Oznacza niewspieranie ani nieprowadzenie działalności gospodarczej, która czyni poważne szkody dla któregokolwiek z celów środowiskowych, w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852;

EFSiI - Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne;

FEDS 2021-2027 – program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027;

ePUAP – elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej;

FST – Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, o którym mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego;

GBER - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 roku uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (z późn. zm.);

ION – Instytucja Organizująca Nabór;

Instrukcja - Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027” (FEDS 2021-2027) w zakresie naborów ogłaszanych przez DIP;

IZ FEDS 2021-2027 – Instytucja Zarządzająca Funduszami Europejskimi dla Dolnego Śląska 2021-2027;

JST – jednostka samorządu terytorialnego;

KE – Komisja Europejska;

KM FEDS 2021-2027– Komitet Monitorujący Programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027;

KOP – Komisja Oceny Projektów;

Koszty bezpośrednie - koszty, które są bezpośrednio powiązane z realizacją projektu, przy czym bezpośrednio powiązanie z projektem można udokumentować.

Koszty pośrednie - koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu. Katalog kosztów pośrednich określa Regulamin;

MFIPR – Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej;

Mechanizm racjonalnych usprawnień – mechanizm, o którym mowa w „Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027” (<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/prawo-i-dokumenty/wytyczne/wytyczne-dotyczace-realizacji-zasad-rownosciovych-w-ramach-funduszy-unijnych-na-lata-2021-2027/>), tj. możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, uruchamianych wraz z pojawieniem się w projektach realizowanych z polityki spójności (w charakterze uczestnika lub personelu projektu) osoby z niepełnosprawnością;

OOŚ – ocena oddziaływania na środowisko;

Operacja - oznacza: projekt;

Operacja o znaczeniu strategicznym - zgodnie z art. 2 pkt 5 rozporządzenia 2021/1060, oznacza operację, która wnosi znaczący wkład w osiągnięcie celów programu i która podlega szczególnym środkom dotyczącym monitorowania i komunikacji;

Operator – zgodnie z treścią „Wytycznych dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027” to podmiot odpowiedzialny za eksploatację majątku powstałego lub zmodernizowanego w wyniku zrealizowanych przez beneficjenta umów związanych z przeprowadzaniem projektem inwestycyjnym. Operator może stać się właścicielem majątku wytworzonego w ramach powyższych umów, z poszanowaniem zasady trwałości projektu;

Partner – podmiot w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej, który jest wymieniony w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu, realizujący wspólnie z Beneficjentem (i ewentualnie innymi Partnerami) projekt na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie projektu i porozumieniu albo umowie o partnerstwie i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, bez którego realizacja projektu nie byłaby możliwa. W CST2021 Partner określony jest jako „Realizator”;

Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków - należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną Beneficjenta lub Partnera bądź inny podmiot uczestniczący w realizacji projektu;

Pomoc de minimis – pomoc państwa, która ze względu na swoją ograniczoną wielkość nie wymaga jej wcześniejszego notyfikowania do Komisji Europejskiej. Pułap pomocy de minimis brutto wynosi 200 000,00 euro na jedno przedsiębiorstwo w okresie bieżącego roku podatkowego i dwóch poprzednich lat podatkowych, zaś dla przedsiębiorstw z sektora drogowego transportu towarów pułap tej pomocy wynosi 100 000,00 euro. W przypadku przedsiębiorstw działających w sektorze transportu drogowego towarów, posiadających dodatkową działalność gospodarczą i aplikujących w tym przedmiocie możliwe jest zastosowanie zwiększonego limitu 200 000,00 euro, pod warunkiem zapewnienia rozdzielenia organizacyjnego obu działalności lub wyodrębnienia przychodów i kosztów w ramach prowadzonej działalności;

W przypadku zmiany limitów pomocy de minimis, zastosowanie znajdują odpowiednie przepisy obowiązujące w tym zakresie.

Pomoc publiczna – pomoc państwa zgodna z kryteriami określonymi w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- występuje transfer środków publicznych,
- podmiot uzyskuje korzyść ekonomiczną,
- wsparcie ma charakter selektywny, tzn. uprzywilejowuje określony podmiot(y) albo produkcję określonych towarów,
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję na rynku unijnym oraz wpływa na wymianę handlową między krajami członkowskimi UE.

Portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 46 lit. b rozporządzenia ogólnego (<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>)

Projekt – przedsięwzięcie w rozumieniu art. 2 pkt 22 ustawy wdrożeniowej;

Projekt partnerski – projekt w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej;

Profil zaufany (PZ) – to podpis elektroniczny służący do podpisywania podań i wniosków składanych do podmiotów publicznych. Portal www.pz.gov.pl wyodrębniony z ePUAP;

Przedsiębiorstwo: w odniesieniu do zagadnień związanych z pomocą publiczną i pomocą de minimis, definiowane zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;

PZP – Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych;

Regulamin – niniejszy Regulamin wyboru projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027;

Realizator – należy przez to rozumieć partnera lub podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków;

Rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.);

SZOP – szczegółowy opis priorytetów programu FEDS 2021-2027 – dokument przygotowany i przyjęty przez IZ FEDS 2021-2027, określający w szczególności zakres działań realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027;

SL 2021 – aplikacja która zapewnia m.in. obsługę procesu rozliczania projektu i komunikację pomiędzy beneficjentem a Instytucją Zarządzającą - wchodząca w skład CST2021 (centralny system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 2 pkt 29 ustawy wdrożeniowej);

Strona internetowa FEDS 2021-2027/Strona internetowa Programu - oznacza to stronę dostępną pod adresem: <https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/>;

TPST - Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji dla Województwa Dolnośląskiego 2021-2030; Subregion Wałbrzyski; Wersja 10.0 PO UWAGACH KE; UMWD; GRUDZIEŃ 2022;

UE – Unia Europejska;

UMWD – Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego;

Ustawa wdrożeniowa – ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027;

Umowa o dofinansowanie projektu – umowa o dofinansowanie projektu w rozumieniu art. 2 pkt 32 lit. a lub lit. b ustawy wdrożeniowej;

Umowa Partnerstwa dla Realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce – **Programowanie perspektywy finansowej 2021-2027** – dokument przyjęty przez Komisję Europejską 30 czerwca 2022 r., określający współpracę UE z Polską.

WOD/Wniosek o dofinansowanie projektu – wypełniony formularz wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami. Załączniki stanowią integralną część wniosku o dofinansowanie projektu;

WOD2021 – aplikacja wspierająca proces wyboru projektów do dofinansowania, wchodząca w skład CST 2021, umożliwiająca w szczególności złożenie wniosku o dofinansowanie projektu;

Wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;

ZWD – Zarząd Województwa Dolnośląskiego.

2. Postanowienia ogólne

Instytucją Organizującą Nabór (ION) jest **Dolnośląska Instytucja Pośredniczącej (DIP)**, pełniąca funkcję Instytucji Pośredniczącej FEDS 2021-2027 z siedzibą przy **ul. E. Kwiatkowskiego 4; 52-407 Wrocław**.

Regulamin wyboru projektu określa cel i zakres naboru, zasady jego organizacji, warunki uczestnictwa, sposób wyboru projektów oraz pozostałe informacje niezbędne podczas przygotowywania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Celu szczegółowego **FST.CP6.I - Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie**, Priorytet: 9 Fundusze Europejskie na rzecz transformacji obszarów górniczych na Dolnym Śląsku, Działanie 9.5 Transformacja środowiskowa:

Typ projektu: 9.5 B Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków infrastruktury publicznej (subregion wałbrzyski).

Nabór nr **FEDS.09.05-IP.01-023/23** przeprowadzony w sposób konkurencyjny jest skierowany do wnioskodawców planujących realizację projektu na obszarze subregionu wałbrzyskiego.

Regulamin oraz wszystkie niezbędne dokumenty do złożenia wniosku w odpowiedzi na nabór nr FEDS.09.05-IP.01-023/23 są dostępne na stronie internetowej <https://rpo.dolnyślask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/nabory-wnioskow/>

Przystąpienie do naboru jest równoznaczne z akceptacją przez wnioskodawcę postanowień Regulaminu wyboru projektu.

Informacje w zakresie przetwarzania danych osobowych znajdują się w Klauzuli informacyjnej RODO dla wnioskodawców, w załączniku do wniosku o dofinansowanie pn. Oświadczenia wnioskodawcy/partnera, dostępnym na ww. stronie internetowej naboru. W kwestiach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem, zastosowanie mają odpowiednie przepisy prawa polskiego i Unii Europejskiej. Wszelkie terminy realizacji określonych czynności wskazane w Regulaminie wyboru projektów, jeśli nie wskazano inaczej, wyrażone są w dniach kalendarzowych. Jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy lub w sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

Sposób wyboru projektów

Wybór projektów do dofinansowania przeprowadzany jest z zachowaniem zasad przejrzystości, rzetelności, bezstronności, równego traktowania wnioskodawców, równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania. Wybór projektów do dofinansowania następuje w sposób konkurencyjny, o którym mowa w art. 44 ust.1 ustawy wdrożeniowej.

Celem niniejszego postępowania jest wybór do dofinansowania:

- wszystkich projektów spełniających kryteria obowiązujące w ramach przedmiotowego naboru, do wyczerpania kwoty przewidzianej na dofinansowanie projektów wskazanej w pkt. 5. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze Regulaminu w przypadku, gdy wnioskowana kwota dofinansowania przekracza alokację na nabór;
- wszystkich projektów spełniających kryteria obowiązujące w ramach przedmiotowego naboru w przypadku, gdy wnioskowana kwota dofinansowania jest niższa niż alokacja na nabór;

Wybór będzie następował zgodnie z kolejnością (punktacją) ustaloną według wyników oceny, poczynając od projektu z najlepszym wynikiem (tj. zgodnie z kolejnością na „Liście projektów, które spełniły kryteria wyboru z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania”), z uwzględnieniem punktacji uzyskanej w ramach kryteriów rozstrzygających (mających zastosowanie, w przypadku, gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w danym postępowaniu nie wystarczyłaby na dofinansowanie wszystkich projektów z taką samą liczbą punktów).

W przypadku, gdy alokacja wystarcza tylko na jeden lub kilka projektów z tą samą liczbą punktów, z uwzględnieniem punktów uzyskanych w ramach kryteriów rozstrzygających, wszystkie projekty z taką samą liczbą punktów nie otrzymają dofinansowania.

Po zakończeniu postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, elektroniczne wersje wniosków o dofinansowanie projektów nie podlegają zwrotowi i są przechowywane w aplikacji WOD2021.

W przypadku wyboru projektu do dofinansowania, wniosek o dofinansowanie, podpisany przez beneficjenta będzie załącznikiem do umowy o dofinansowanie.

3. Typy projektów podlegających dofinansowaniu

Ogłoszony nabór dotyczy następującego typu projektu: **9.5 .B Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków infrastruktury publicznej.**

Projekty składane w odpowiedzi na niniejszy nabór muszą przyczyniać się do realizacji celów FEDS 2021-2027, w szczególności muszą wpisywać się w realizację celu szczegółowego wymienionego w pkt 2 Postanowienia ogólne Regulaminu.

Projekty wspierane w konkursie muszą wpisywać się w cel środowiskowy transformacji subregionu wałbrzyskiego zawarty w Programie FEDS 2021-2027 oraz w TPST, który brzmi:

Zapewnienie spójnej, zintegrowanej transportowo, atrakcyjnej, wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców przy poszanowaniu zasobów środowiska.

W niniejszym naborze brak jest możliwości wsparcia projektów grantowych oraz realizowanych w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.

Zgodnie z SZOP celem projektu musi być gruntowna termomodernizacja budynków publicznych (w tym budynków stanowiących własność lub współwłasność organizacji pozarządowych, LGD, w których prowadzą swoją działalność statutową) obejmująca swym zakresem co najmniej następujące prace termomodernizacyjne rozumiane jako:

Obligatoryjnie:

- 1) ocieplenie przegród (ścian i/lub stropów i/lub dachów); **i/lub**
- 2) wymianę okien i/lub drzwi; **i/lub**
- 3) modernizację systemu wentylacji

Fakultatywnie:

- 1) wymianę źródeł ciepła i instalacją urządzeń OZE (wraz z systemami zarządzania i magazynowania energii na potrzeby danego źródła OZE); **lub**
- 2) wymianę/modernizację inst. CO i CWU; **lub**

3) podłączenie do sieci ciepłowniczo/chłodniczej (w przypadku, gdy projekt objęty jest pomocą publiczną możliwe jest połączenie tylko z efektywnym energetycznie systemem ciepłowniczym lub chłodniczym¹ oraz powiązanymi z nim urządzeniami).

Wszystkie ww. elementy zakresu termomodernizacji muszą być wskazane w audycie energetycznym. Audyt powinien być sporządzony nie wcześniej niż dwa lata licząc od roku, w którym ogłoszono nabór (n – 2) i musi zawierać pozostałe informacje wymagane w specyficznych kryteriach wyboru dla typu projektu 9.5.B (np. dot. oszczędności energii pierwotnej, redukcji emisji CO₂).

Dla wszystkich budynków w wyniku przeprowadzonej termomodernizacji musi zostać osiągnięty minimalny poziom oszczędności energii pierwotnej, wynoszący co najmniej 30%. Warunek ten nie dotyczy budynków zabytkowych², które wprawdzie muszą osiągnąć oszczędność energii pierwotnej, zgodnie z audytem energetycznym, jednak bez obowiązku osiągnięcia limitu 30%.

Warunki kwalifikowalności w oparciu o GBER należy czytać łącznie z zapisami Regulaminu tzn. jeśli co do zasady dla budynków zabytkowych nie określono minimalnego poziomu oszczędności energii pierwotnej, o tyle – zgodnie z art. 38a GBER ust. 6 – w przypadku wystąpienia pomocy publicznej poprawa charakterystyki energetycznej musi wynieść 20%.

Przez budynki zabytkowe należy rozumieć budynki indywidualnie ujęte w rejestrze/wykazie zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z specyficznym kryterium formalnym **Budynek zabytkowy**.

Za budynki publiczne uważa się: budynki JST, jednostek organizacyjnych JST, uczelni, instytucji rynku pracy. Ponadto budynki organizacji pozarządowych i LGD prowadzących działalność pożytku publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) oraz podmiotów ekonomii społecznej (określonych w ustawie o ekonomii społecznej). Budynki zamieszkania zbiorowego (przeznaczone do okresowego pobytu ludzi) spełniające te warunki również traktowane są jako publiczne.

W przypadku, gdy termomodernizacja obejmuje swym zakresem wymianę źródła ciepła (z ewentualną modernizacją całego systemu ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej), wymiana źródła musi być realizowana zgodnie z następującą hierarchią:

1) OZE (np. pompy ciepła, kotły i ogrzewacze na biomasę),

---

¹ Efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy – oznacza system ogrzewania lokalnego lub chłodzenia lokalnego zdefiniowany w art. 2 pkt. 41 dyrektywy 2012/27/UE.

² Jeśli w projekcie (lub jego części) wystąpi pomoc publiczna udzielana na podstawie art. 38a GBER, wówczas budynek zabytkowy powinien osiągnąć minimalne poziomy oszczędności energii określone w tym artykule.

2) ciepło (w tym chłód) sieciowe.

Prosumencka instalacja do wytwarzania energii elektrycznej z OZE – zgodnie z audytem energetycznym – nie może mieć mocy większej niż pozwalająca na zaspokojenie potrzeb własnych w budynku. Za potrzeby własne nie uznaje się energii wykorzystywanej na cele związane z działalnością gospodarczą.

Nie wspiera się:

- projektów polegających tylko na wymianie źródeł ciepła,
- wymiany starych kotłów i ogrzewaczy na nowe kotły i ogrzewacze na biomasę jeśli umożliwiają instalację rusztu awaryjnego oraz nie posiadają automatycznego podajnika paliwa,
- stosowania urządzeń nieodpowiadających aktualnie obowiązującym normom (wynikającym z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią),
- stosowania urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi: węglem, olejem, gazem (bez względu na normy jakie spełniają), w tym wymiany starszych urządzeń na nowe.

W przypadku montażu pomp ciepła, w uzasadnionych przypadkach, w oparciu o audyt energetyczny, możliwe jest pozostawienie istniejącego kotła gazowego jako źródła szczytowego/dodatkowego.

Przez uzasadnione przypadki należy rozumieć ekonomiczne uzasadnienie pozostawienia dotychczasowych kotłów gazowych jako źródła szczytowego/dodatkowego potwierdzone audytem energetycznym (konieczność pozostawienia takiego źródła musi wynikać z audytu energetycznego) przy założeniu, że pompy ciepła staną się głównym źródłem ciepła.

Maty / ogrzewanie podłogowe na podczerwień będą możliwe do zastosowania w przypadku zamontowania prosumenckiej instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z OZE, zgodnie z audytem energetycznym.

Elementy uzupełniające projektu

Elementem uzupełniającym projektu mogą być:

- działania edukacyjne / doradcze w zakresie ekologii, adaptacji do zmian klimatu i budowania świadomości na temat gospodarki niskoemisyjnej (np. usługa doradcza, tablica informacyjna) - maksymalnie do wartości 5% wydatków kwalifikowalnych w projekcie,

- wydatki związane z budynkiem ale nie przewidziane w audycie energetycznym, np. dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zastosowania elementów zielonej infrastruktury (zielone ściany, dachy itp.), windy oraz wkład niepieniężny (z zastrzeżeniem zapisów rozdziału 6 pkt 6 Regulaminu), prace przygotowawcze nie wynikające

z audytu (z zastrzeżeniem limitu 5% na przygotowanie dokumentacji projektu zgodnie z zał. nr 1 do Regulaminu.)- maksymalnie do 15% kosztów kwalifikowalnych. Limit nie dotyczy ww. działań edukacyjnych / doradczych.

W przypadku objęcia projektu pomocą publiczną/de minimis pomoc w ramach niniejszego naboru nie ma zastosowania do projektów wskazanych w:

- **art. 9** Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;

FST nie wspiera:

- a) likwidacji ani budowy elektrowni jądrowych;
- b) wytwarzania, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- c) przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji zgodnie z definicją w art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014(18), chyba że zezwolono na to na mocy tymczasowych zasad pomocy państwa ustanowionych w celu uwzględnienia wyjątkowych okoliczności lub w ramach pomocy de minimis, aby wesprzeć inwestycje zmniejszające koszty energii w kontekście transformacji energetycznej;
- d) inwestycji w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania paliw kopalnych.

- **art. 1 ust. 2 lit. c i d, ust. 3 lit. a, c i d, ust. 4 lit. c, ust. 5 oraz ust. 7** rozporządzenia nr 651/2014 tj.:

- pomocy przyznawanej na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, a mianowicie pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
- pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.
- pomocy przyznawanej w sektorze rybołówstwa i akwakultury, wchodzącej w zakres rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 , z wyjątkiem:
  - pomocy szkoleniowej,
  - pomocy na dostęp do finansowania dla MŚP,
  - pomocy w obszarze działalności badawczo-rozwojowej,
  - pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności,
  - pomocy przeznaczonej na pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji i pracowników z niepełnosprawnością,
  - regionalnej pomocy inwestycyjnej w regionach najbardziej oddalonych,
  - programów regionalnej pomocy operacyjnej,
  - pomocy na projekty na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS),
  - pomocy na projekty w ramach Europejskiej współpracy terytorialnej,

- od 1 lipca 2023 r.– pomocy w formie ulg w podatkach na ochronę środowiska na podstawie art. 15 ust. 1 lit. f) oraz art. 15 ust. 3 dyrektywy Rady 2003/96/WE ,
- pomocy zawartej w produktach finansowych wspieranych przez Fundusz InvestEU, z wyjątkiem operacji wymienionych w art. 1 ust. 1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 ,
- pomocy dla mikroprzedsiębiorstw w formie interwencji publicznych dotyczących dostaw energii elektrycznej, gazu lub ciepła, o której mowa w art. 19c,
  - pomocy dla MŚP w formie tymczasowych interwencji publicznych dotyczących dostaw energii elektrycznej, gazu lub ciepła wytwarzanego z gazu ziemnego lub energii elektrycznej mającej złagodzić skutki wzrostu cen w następstwie rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, o której to pomocy mowa w art. 19d;
- pomocy przyznawanej w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach:
  - (i) kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą;
  - (ii) kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu przekazania jej w części lub w całości producentom surowców;
- pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla, objętej decyzją Rady 2010/787/UE
- pomocy dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji
- pomocy państwa, które same w sobie - ze względu na warunki lub metody finansowania - nierozzerwalnie wiążą się z naruszeniem prawa Unii, w szczególności do:
  - a) środków pomocy, w przypadku których przyznanie pomocy uwarunkowane jest obowiązkiem posiadania przez beneficjenta siedziby w danym państwie członkowskim lub prowadzeniem przez niego działalności w przeważającej mierze w danym państwie członkowskim. Dozwolony jest jednak wymóg posiadania w momencie wypłaty pomocy zakładu lub oddziału w państwie członkowskim przyznającym pomoc;
  - b) środków pomocy, w przypadku których przyznanie pomocy uwarunkowane jest obowiązkiem korzystania przez beneficjenta z towarów produkcji krajowej lub usług krajowych;
  - c) środków pomocy ograniczających możliwości beneficjentów w zakresie wykorzystania wyników działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej w innych państwach członkowskich
- pomoc nie ma zastosowania do inwestycji na rzecz produkcji energii jądrowej.

oraz:

w przypadku, o którym mowa w art. 38a ust. 2 rozporządzenia nr 651/2014 tj.:

-Pomoc nie jest przyznawana, na inwestycje podejmowane w celu spełnienia przyjętych i obowiązujących norm unijnych³. .

- **art. 1 ust. 1** Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

rozporządzenie stosuje się do pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom we wszystkich sektorach, z wyjątkiem:

a) pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury, objętym rozporządzeniem Rady (WE) nr 104/2000;

b) pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych;

c) pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach:

tiret „(i)” kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów podstawowych lub

wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą;

tiret „(ii)” kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu przekazania jej w części lub w całości producentom podstawowym;

d) pomocy przyznawanej na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;

e) pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.

Ochrona ptaków i/lub nietoperzy

Prace termomodernizacyjne muszą być wykonane z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy zamieszkujących dany obiekt.

Przed przystąpieniem do prac należy we współpracy ze specjalistą ornitologiem i chiropterologiem dokonać przeglądu budynku pod kątem występowania miejsc

---

³ Norma unijna oznacza: a) obowiązkową normę unijną określającą poziom, jaki indywidualne przedsiębiorstwa powinny osiągnąć w zakresie ochrony środowiska, z wyłączeniem norm lub celów ustalonych na poziomie unijnym, które są wiążące dla państw członkowskich, ale nie dla indywidualnych przedsiębiorstw; lub b) obowiązek dotyczący stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT) zgodnie z definicją w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE (*) i zagwarantowania, że poziomy emisji zanieczyszczeń nie przekroczy tych, jakie zostałyby osiągnięte w przypadku stosowania BAT; w przypadku gdy poziomy emisji powiązane z BAT określono w aktach wykonawczych przyjętych na podstawie dyrektywy 2010/75/UE lub na podstawie innych obowiązujących dyrektyw, takie poziomy będą miały zastosowanie do celów niniejszego rozporządzenia; jeżeli poziomy te wyrażono, podając zakres, zastosowanie będzie miała dolna granica warunkująca osiągnięcie BAT dla danego przedsiębiorstwa.

gniazdowania i schronień zwierząt (ptaków i nietoperzy). W przypadku potwierdzenia ich obecności prace należy prowadzić w terminach wyznaczonych przez ww. specjalistów. Ponadto w przypadku, gdy konieczne będzie zniszczenie miejsc gniazdowania lub siedlisk ptaków, a także miejsc rozrodu nietoperzy, należy uzyskać stosowne zezwolenie na czynności zakazane w stosunku do chronionych gatunków zwierząt - zgodnie z zapisami art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz przewidzieć właściwe działania kompensujące np. instalacja budek lęgowych dla ptaków lub schronień dla nietoperzy. Zakres i sposób wykonania kompensacji winni ustalić specjaliści wykonujący przegląd budynku pod kątem występowania miejsc gniazdowania i schronień zwierząt. Wnioskodawca zobligowany jest wskazać, w jaki sposób chronione są ptaki i nietoperze lub że nie stwierdzono ich obecności.

Warunki dostępu:

- w przypadku budynku zabytkowego, budynek **musi być wpisany** do rejestru/wykazu zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Budynek nie wpisany indywidualnie do rejestru/wykazu zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub gminnej ewidencji zabytków nie spełni kryterium wyboru nawet jeśli znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

Wnioskodawca zobligowany jest wskazać we wniosku o dofinansowanie z nazwy ogólnie dostępny on-line rejestr/wykaz/ewidencję zabytków w którym ujęty jest budynek ze wskazaniem we wniosku odpowiedniego linku zawierającym wymagane dane lub dołączyć do wniosku dokument potwierdzający ten fakt, jeśli rejestr/wykaz/ewidencja zabytków nie jest upubliczniana on-line.

- zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa - w ramach projektu nie będą wspierane budynki, w których świadczona jest **całodobowa opieka długoterminowa** (całodobowe usługi opiekuńcze) w instytucjonalnych formach.

Definicja całodobowej opieki długoterminowej w formie instytucjonalnej – zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027*.

W ramach przedmiotowego naboru z dofinansowania wykluczone są projekty dotyczące opieki instytucjonalnej. Przez **opiekę instytucjonalną należy rozumieć** – usługi świadczone: a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego, całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 8 osób lub w której spełniona jest co najmniej jedna z poniższych przesłanek:

- I) usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby);
- II) wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców;

III) mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki;

IV) mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;

b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.) lub w innej placówce wieloosobowego, całodobowego pobytu lub opieki;

c) w placówce interwencyjnego zakwaterowania (noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, ogrzewalnie).

Opieka instytucjonalna realizowana jest w szczególności w takich instytucjach jak:

- dom pomocy społecznej, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

- zakład opiekuńczo-leczniczy i zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.);

Opieka długoterminowa – zakres usług udzielanych osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym przewlekle chorym, które przez dłuższy czas potrzebują pomocy w podstawowych aktywnościach życia codziennego, a które nie wymagają hospitalizacji w warunkach oddziału szpitalnego. Opiekę tę stanowią usługi zdrowotne lub społeczne polegające na świadczeniu w szczególności:

a) długotrwałej opieki pielęgnarskiej;

b) rehabilitacji;

c) świadczeń terapeutycznych;

d) usług pielęgnacyjnych, opiekuńczych oraz innych usług wspierających osoby;

e) kontynuacji leczenia farmakologicznego i dietetycznego.

Opieka ta może być udzielana przez opiekunów formalnych (personel medyczny i pracowników świadczących usługi opiekuńcze) lub opiekunów faktycznych (rodzinę, w tym osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, bliskich, wolontariuszy).

Konkurs obejmuje swym zakresem następujące kody interwencji:

044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające,

045 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej.

Zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym kategorię interwencji nr 045 należy wybrać jeżeli celem działania jest osiągnięcie przeciętnie:

a) co najmniej renowacji o średnim poziomie gruntowności (oszczędność energii pierwotnej w zakresie od 30% do 60% - zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji (UE) 2019/786) lub

b) co najmniej 30 % redukcji bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych w porównaniu z emisjami ex ante

- w odniesieniu do budynku, w oparciu o audyt energetyczny.

W przypadku, gdy przedmiotem projektu jest kilka budynków, należy je przypisać (pogrupować) do właściwej kategorii interwencji. Do wniosku o dofinansowanie należy wpisać dominujący w projekcie kod kategorii interwencji w odniesieniu do ilości budynków objętych projektem.

Projekt fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony:

Dofinansowanie nie może być przyznane na projekt zakończony zgodnie z art. 63 ust. 6 Rozporządzenia ogólnego, tj. fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony przed przedłożeniem ION wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy dokonano wszystkich powiązanych płatności.

Przez projekt fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie projektu nastąpił odbiór ostatecznych robót, dostaw lub usług przewidzianych do realizacji w jego zakresie rzeczowym. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną z efektem zachęty, projekt nie może być rozpoczęty przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (zakupu gruntów ani prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie studiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie prac).

4. Typy wnioskodawców / beneficjentów oraz partnerów

O dofinansowanie w ramach naboru ubiegać się mogą:

- Jednostki Samorządu Terytorialnego (w tym związki i stowarzyszenia JST),
- jednostki organizacyjne działające w imieniu JST,
- podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST,
- organizacje pozarządowe i Lokalne Grupy Działania (LGD) prowadzące działalność pożytku publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie),
- podmioty ekonomii społecznej (określone w ustawie o ekonomii społecznej),

- uczelnie (zgodnie z ustawą „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”),
- instytucje rynku pracy (zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy)

realizujące projekt na obszarze subregionu wałbrzyskiego⁴.

Partnerem w projekcie może być tylko podmiot wskazany powyżej.

W realizacji projektu może brać udział Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków.

Podmiotem takim jest przede wszystkim jednostka organizacyjna Wnioskodawcy/Beneficjenta/Partnera. Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków musi być wskazany we wniosku o dofinansowanie projektu jako Realizator.

UWAGA!

W CST2021 we wniosku o dofinansowanie powyższe podmioty określone są jako „Realizator”.

W ramach naboru o dofinansowanie nie mogą ubiegać się podmioty:

- a) które zostały wykluczone z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, na podstawie art. 207 o finansach publicznych;
- b) które ubiegają się o wsparcie stanowiące pomoc publiczną, na których ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej wynikający z decyzji KE uznającej pomoc za niezgodną z prawem oraz ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 107 TFUE;
- c) karane na mocy zapisów ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zakazem dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- d) karane na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary;
- e) przedsiębiorstwa w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa;
- f) które pozostają pod zarządem komisarycznym lub znajdują się w toku likwidacji lub znajdują się w toku postępowania upadłościowego lub wobec których sąd oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe lub znajdują się w toku postępowania naprawczego.

Powyższe wykluczenia dotyczą zarówno wnioskodawców, beneficjentów, jak również partnerów projektu i podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków.

W przypadku kwalifikowalności wnioskodawcy/partnera dokonuje się oceny czy wnioskodawca/partner – jeśli dotyczy posiadają siedzibę/oddział/filię/zakład lub stałe/dodatkowe miejsce wykonywania/prowadzenia działalności na obszarze subregionu

---

⁴ Subregion wałbrzyski obejmuje powiaty: dzierzoniowski, kłodzki, świdnicki, wałbrzyski, ząbkowicki; miasto Wałbrzych.

wałbrzyskiego lub czy złożyli oświadczenie o zamiarze posiadania siedziby/oddziału/filii/zakładu lub stałego dodatkowego miejsce wykonywania/prowadzenia działalności w granicach obszaru subregionu wałbrzyskiego.

Dodatkowo z ubiegania się o dofinansowanie wykluczone są JST, podmioty kontrolowane lub zależne od JST, na terenie której obowiązują dyskryminujące akty prawa miejscowego.

JST, podmiot przez nią kontrolowany lub zależny nie może być umieszczony na liście Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) z powodu ustanowionych przez określoną JST i obowiązujących aktów prawa miejscowego uznanych przez RPO za dyskryminujące.

Lista Rzecznika Praw Obywatelskich dostępna jest na stronie:

<https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-uchwaly-anty-lgbt-samorzady-odpowiedzi>

W przypadku, gdy dana JST umieszczona jest na liście w BIP Biura RPO ale uznaje ten status za nieaktualny, wówczas należy przedłożyć kopię aktu uchylającego lub w przypadku zmiany dyskryminującego aktu prawa miejscowego stosowną opinię Biura RPO.

5. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze

Alokacja przeznaczona na nabór wynosi **34 280 216,72 EUR , tj. 148 279 077,45 PLN** (zgodnie z obowiązującym w kwietniu 2024 r. kursem, tj. **1 EUR = 4, 3255 PLN**) **w tym na procedurę odwoławczą** zabezpiecza się **10%** alokacji przeznaczonej na nabór tj. **3 428 021,67 EUR (tj. 14 827 907,74 PLN)**.

Ponadto, jako współfinansowanie z Budżetu Państwa w ramach środków z Kontraktu Programowego przewiduje się kwotę **21 250 571,21 PLN** (w tym 10% na procedurę odwoławczą) - kwota ma charakter orientacyjny i może ulec zmianie w zależności od kursu EUR. Przewiduje się współfinansowanie projektu ze środków Budżetu Państwa na poziomie 10% wartości wydatków kwalifikowalnych. Poziom współfinansowania z BP może ulec zmianie. W trakcie trwania naboru lub po jego rozstrzygnięciu możemy zwiększyć kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektu.

Uwaga: Projekty objęte pomocą publiczną i/lub de minimis (w tym projekty częściowo objęte pomocą publiczną i/lub de minimis) nie otrzymają współfinansowania z Budżetu Państwa.

W sytuacji, gdy w naborze nie ma negatywnie ocenionych projektów na żadnym etapie oceny oraz dostępna alokacja w ramach działania pozwala na dofinansowanie w pełnej wnioskowanej wysokości wszystkich projektów, wybór może zostać dokonany na pełną kwotę alokacji przeznaczonej na nabór.

Ze względu na kurs euro kwota dostępnej w ramach Działania alokacji (w tym kwota współfinansowania z Budżetu Państwa) może ulec zmianie.

Dokładna kwota dofinansowania zostanie określona na etapie podania do publicznej wiadomości na stronie internetowej oraz na portalu informacji o projektach wybranych do dofinansowania.

W trakcie trwania naboru (poprzez zmianę Regulaminu) lub po rozstrzygnięciu naboru ION może zwiększyć kwotę przeznaczoną w ramach Działania na dofinansowanie projektów w naborze, z uwzględnieniem kolejności projektów wynikającej z liczby otrzymanych punktów (począwszy od projektu z najwyższą liczbą punktów) oraz także według spełnienia kryteriów rozstrzygających.

6. Zasady finansowania projektu

1) Okres realizacji projektu

Najpóźniejszy dopuszczalny termin zakończenia realizacji projektu to 31 października 2025 r.

Wniosek końcowy o płatność należy złożyć w terminie do 60 dni od daty zakończenia realizacji projektu wskazanej w umowie o dofinansowanie projektu lub zawarcia umowy jeżeli zakończenie realizacji projektu nastąpiło przed zawarciem umowy.

W uzasadnionych przypadkach na wniosek Beneficjenta ION może wyrazić zgodę na wydłużenie ww. terminów w trakcie realizacji projektu.

2) Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu wynosi – 1 000 000,00 PLN, w przypadku organizacji pozarządowych i LGD prowadzących działalność pożytku publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie), podmiotów ekonomii społecznej, uczelni, instytucji rynku pracy **300 000,00 PLN**.

3) Wskazany powyżej limit kwotowy pkt. 2 odnosi się do całego projektu, niezależnie od liczby podmiotów zaangażowanych w realizację projektu.

4) Maksymalna wartość wnioskowanego dofinansowania - nie może być większa niż alokacja przeznaczona na nabór pomniejszona o kwotę przeznaczoną na procedurę odwoławczą (w PLN).

5) Maksymalny poziom dofinansowania:

a) **w przypadku wsparcia nie objętego pomocą publiczną/de minimis** – maksymalnie 80% wydatków kwalifikowalnych (tj. 70% z FST i 10% z Budżetu Państwa w ramach Kontraktu Programowego);

W trakcie trwania naboru lub po jego rozstrzygnięciu ION może zwiększyć kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektu.

b) **w przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną** - intensywność pomocy publicznej z FST (bez Budżetu Państwa z Kontraktu Programowego) ustalana jest w odniesieniu do projektu oraz wnioskodawcy, beneficjenta, partnera i podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków w projekcie – zgodnie z przepisami GBER

w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej na **pomoc inwestycyjną na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach – art. 38a GBER**

Podstawa poziomu dofinansowania	Mikro / Mały	Średni	Duży
Art. 38a ust. 11, 14 i 15	do 55%	do 45%	do 35%
<p>Art. 38a ust. 12, 14 i 15</p> <p>Jeśli inwestycja polega na instalacji lub wymianie tylko jednego rodzaju elementu budynku zgodnie z definicją w art. 2 pkt 9 dyrektywy 2010/31/UE</p> <p>Zgodnie z ww. dyrektywą: „element budynku” -oznacza system techniczny budynku lub element przegród zewnętrznych budynku” „system techniczny budynku” - oznacza urządzenia techniczne do ogrzewania, chłodzenia, wentylacji, ciepłej wody, oświetlenia budynku lub modułów budynku, lub ich kombinację; „przegrody zewnętrzne” - oznaczają zintegrowane elementy budynku, które oddzielają jego wnętrze od środowiska zewnętrznego.</p> <p>ZGODNIE Z REGULAMINEM WYBORU: Element budynku: 1) ocieplenie przegród (ścian i/lub stropów i/lub dachów), 2) wymiana okien i/lub drzwi, 3) modernizacja systemu wentylacji, 5) wymiana/modernizacja inst. CO i CWU. 4) wymiana źródeł ciepła i instalacji urządzeń OZE; 6) podłączenie do sieci ciepłowniczo/chłodniczej.</p> <p>Wskazany próg procentowy dofinansowania stosuje się w przypadku, gdy projekt dotyczy tylko jednego elementu z obligatoryjnych prac termomodernizacyjnych określonych w niniejszym regulaminie wyboru projektu (1 lub 2 lub 3).</p>	do 50%	do 40%	do 30%

UWAGA!

Za koszty kwalifikowalne w przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną uznaje się:
 - całkowite koszty inwestycji zgodnie z art. 38a ust. 5) lub

- w przypadku wszelkich prac łączonych określonych w art. 38a ust 7 lit. a)–f) GBER całkowite koszty inwestycji w poszczególne instalacje i urządzenia zgodnie z art. 38a ust. 7 GBER.

Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu:

- efektywności energetycznej budynku zgodnie z art. 38a ust. 5 GBER;

- w przypadku wszelkich prac łączonych określonych w art. 38a ust. 7 GBER efektywności energetycznej lub środowiskowej

nie uznaje się za kwalifikowalne.

Zastosowanie mogą jednak znaleźć przepisy dot. pomocy de minimis.

b) w przypadku wsparcia stanowiącego pomoc de minimis – maksymalnie 70 % wydatków kwalifikowalnych (70% z FST, bez Budżetu Państwa z Kontraktu Programowego), na podstawie rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062), przy czym:

- i. całkowita kwota pomocy de minimis udzielona jednemu przedsiębiorcy (wnioskodawcy / beneficjentowi/partnerowi/podmiotowi upoważnionemu do ponoszenia wydatków) w okresie trzech lat podatkowych (tj. w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat podatkowych) z różnych źródeł i w różnych formach wraz z wnioskowaną w ramach projektu kwotą pomocy de minimis podlega limitowi w wysokości wskazanej w przepisach prawa (patrz dodatkowo definicja „Pomoc de minimis”),
- ii. do celów ustalenia dopuszczalnego pułapu pomocy de minimis zastosowanie ma definicja „jednego przedsiębiorstwa”, o której mowa w art. 2 ust. 2 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis,
- iii. limit pomocy de minimis w projekcie ustalany jest odrębnie dla wnioskodawcy/beneficjenta/partnera/podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków w świetle definicji „jednego przedsiębiorstwa”.

UWAGA!

Zgodnie z interpretacją UOKiK wyrażoną w piśmie z dnia 28.12.2016 r. (syg. DDO-52-736(2)/16/AKo): „gmina (w zakresie jakim prowadzi działalność gospodarczą za pośrednictwem swojego urzędu i posługując się NIP-em danego urzędu), jak i poszczególne, należące do niej jednostki gospodarcze, takie jak samorządowe instytucje kultury, zakłady budżetowe, jednostki budżetowe czy spółki działające na postawie prawa handlowego, będą dysponowały odrębnymi limitami pomocy de minimis”). Wyjątkiem jest sytuacja, gdy powołana została spółka holdingowa spółka

„matka”, która następnie wyodrębniła spółki „córki” – wówczas należy uwzględnić takie powiązanie.

W projektach objętych pomocą publiczną / de minimis - ION zastrzega sobie prawo do weryfikacji informacji o otrzymanej przez wnioskodawcę, partnerów i podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków pomocy publicznej/pomocy de minimis w oparciu o dane dostępne w systemie SUDOP (Systemie Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej, dostępnym pod adresem <https://sudop.uokik.gov.pl/home>). Weryfikacja ma miejsce na etapie oceny wniosku o dofinansowanie, a następnie – w przypadku pozytywnej oceny i wyboru projektu do dofinansowania – przed podpisaniem i po podpisaniu umowy o dofinansowanie. Stwierdzenie przekroczenia dopuszczalnej kwoty pomocy de minimis będzie skutkowało odpowiednio negatywną oceną projektu, ponowną oceną projektu i zmniejszeniem dofinansowania, uznaniem wydatków za niekwalifikowalne.

Regulacje dotyczące pomocy publicznej i pomocy de minimis dostępne są na portalu funduszy www.funduszeuropejskie.gov.pl oraz na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) <https://uokik.gov.pl/>.

- 6) Wnioskodawca zobowiązany jest zabezpieczyć **wkład własny** w projekcie (w wysokości odpowiadającej różnicy między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu rozumianą jako % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych), a także do zabezpieczenia środków na pokrycie wydatków niekwalifikowalnych w projekcie.
- a) wkład własny może być pokryty ze środków własnych lub innych źródeł finansowania pod warunkiem, że nie wystąpi podwójne finansowanie,
  - b) w przypadku finansowania projektu z różnych środków pomocowych (w tym UE i środków krajowych), połączenie tych środków pomocowych w projekcie musi być dopuszczalne przepisami prawa, wytycznymi, regulaminami, zawartymi umowami lub innymi dokumentami określającymi zasady przyznawania tych środków pomocowych. Instytucja Zarządzająca zastrzega sobie prawo wezwania Wnioskodawcy do przedstawienia stosownych dokumentów potwierdzających prawidłowość montażu finansowego projektu,
  - c) w przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną wnioskodawca/partner/podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków zobligowany jest do wniesienia wkładu własnego na pokrycie wydatków inwestycyjnych pochodzącego ze środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania **w postaci wolnej od wszelkiego publicznego wsparcia finansowego**, co najmniej w wysokości wskazanej w programie pomocowym,

- d) w uzasadnionych przypadkach wkład własny może zostać wniesiony w postaci niepieniężnej
- I. zasady wniesienia i rozliczenia wkładu niepieniężnego określają Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, niniejszy Regulamin oraz umowa o dofinansowanie projektu,
  - II. w ramach kosztów pośrednich rozliczanych za pomocą stawki ryczałtowej wkład własny uznaje się za wkład pieniężny,
  - III. we wniosku o płatność końcową beneficjent zobligowany jest rozliczyć min. 25% wartości wniesionego wkładu niepieniężnego stanowiącego wydatek kwalifikowalny w projekcie,
  - IV. wkład niepieniężny nie był uprzednio współfinansowany ze środków UE

W przedmiotowym naborze możliwe jest wniesienie wkładu własnego w postaci niepieniężnej jedynie jako:

- gruntu i/lub nieruchomości zabudowanej (w limicie 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych lub 15% dla terenów opuszczonych oraz przemysłowych, na których znajdują się budynki). Dodatkowo wartość wnoszonego wkładu niepieniężnego wlicza się do limitu określonego dla wydatków związanych z budynkiem ale nie przewidzianych w audycie energetycznym tj. maksymalnie do 15% kosztów kwalifikowalnych (o którym mowa w rozdziale 3 Regulaminu) i nie może powodować jego przekroczenia.

- dla projektów objętych pomocą publiczną przy wnoszeniu wkładu niepieniężnego w postaci nieruchomości zabudowanej należy mieć dodatkowo na względzie wymogi związane z „efektem zachęty” określone w art. 6 GBER.

Do określenia wartości nieruchomości wymagany jest operat szacunkowy sporządzony przez uprawnionego rzeczoznawcę zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Operat szacunkowy powinien być aktualny na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.

- 7)** Dofinansowanie projektu (finansowanie UE i jeśli dotyczy projektu- współfinansowanie krajowe z budżetu państwa) stanowi wsparcie w formie dotacji. Dofinansowanie będzie przekazywane w formie zaliczki/refundacji faktycznie poniesionych i udokumentowanych wydatków kwalifikowalnych oraz w formie finansowania w oparciu o stawki ryczałtowe -zgodnie z wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, niniejszym Regulaminem oraz umową o dofinansowanie projektu.

a) zasady udzielania zaliczek

- i) maksymalny limit zaliczki w projekcie:
  - (1) do 90 % kwoty dofinansowania, przy czym maksymalna wysokość jednej transzy zaliczki nie może przekroczyć kwoty stanowiącej 45% dofinansowania projektu - wszyscy beneficjenci, z zastrzeżeniem pkt 2.
  - (2) do 100% kwoty dofinansowania w przypadku realizacji projektu przez:

- (a) Województwo Dolnośląskie (dotyczy projektu własnego i realizacji zadania z zakresu administracji rządowej, określonego przepisami prawa);
  - (b) podmiot, dla którego Województwo Dolnośląskie jest organem założycielskim, organizatorem lub współorganizatorem, lub w którym posiada udziały bądź akcje.
- ii) warunki udzielania i rozliczania zaliczki określa umowa o dofinansowanie projektu.

b) zasady finansowania w oparciu o stawki ryczałtowe

W naborze zastosowanie ma stawka ryczałtowa na pokrycie kosztów pośrednich projektu w wysokości 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu (art. 54 lit. a rozporządzenia ogólnego), z zastrzeżeniem poniższych warunków:

- I. stawka nie podlega indeksacji,
- II. stawka jest stała - nie należy jej zmniejszać ani zwiększać. Nie można też uśrednić stawek w kilku kategoriach kosztów, tak aby średnia stawka dla projektu wyniosła 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu.
- III. katalog kosztów pośrednich rozliczanych stawką ryczałtową przedstawiono w załączniku nr 1 do Regulaminu. **Nie ma możliwości rozliczania tych kosztów na podstawie faktycznie poniesionych i udokumentowanych wydatków (tj. faktur i innych dowodów księgowych),** ani w oparciu o inne metody uproszczone.
- IV. Zastosowanie stawki ryczałtowej w projekcie:
  - **w projekcie o łącznym koszcie (wartość ogółem) nie przekraczającym 200 000 EUR⁵ i jednocześnie nieobjętym w części/całości pomocą publiczną - stosowanie 7% stawki ryczałtowej jest obligatoryjne.** Stawką ryczałtową muszą zostać objęte wszystkie kwalifikowalne koszty bezpośrednie projektu. Niewskazanie w budżecie projektu kosztów pośrednich rozliczanych za pomocą ww. stawki ryczałtowej oznaczać będzie niespełnienie przez projekt warunków Regulaminu. Powyższe oznacza również obligatoryjność stosowania stawki ryczałtowej w projekcie, w którym występuje pomoc de minimis (w części lub całości projektu). Podstawą do wyliczenia kosztów pośrednich rozliczanych ww. stawką ryczałtową są wszystkie kwalifikowalne koszty bezpośrednie projektu, zatem Wnioskodawca/Beneficjent zobowiązany jest tak przygotować budżet projektu, aby dofinansowanie kosztów pośrednich rozliczanych stawką ryczałtową oraz bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu nie przekroczyło dopuszczalnego przepisami prawa limitu pomocy de minimis.

---

⁵ Do przeliczenia łącznego kosztu projektu stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE, aktualny na dzień ogłoszenia naboru i dostępny na stronie https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_en).

Warunek odnoszący się do nieprzekroczenia limitu pomocy de minimis odnosi się również do każdego Partnera w projekcie i podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków.

- dla projektów o łącznym koszcie (wartość ogółem) przekraczającym 200 000 EUR⁶ i jednocześnie nieobjętym w części/ całości pomocą publiczną stosowanie 7% stawki ryczałtowej na pokrycie kosztów pośrednich jest fakultatywne. Oznacza to możliwość rozliczania kosztów pośrednich stawką ryczałtową bądź uznania wydatków będących w katalogu kosztów pośrednich za wydatki niekwalifikowalne. W przypadku zastosowania 7% stawki ryczałtowej na pokrycie kosztów pośrednich w projekcie objętym w części/całości pomocą de minimis – zastosowanie mają takie same zasady przygotowania budżetu projektu, jak dla projektów o łącznym koszcie (wartość ogółem) nieprzekraczającym 200 000 EUR, w których występuje pomoc de minimis.

- V. w projekcie objętym **pomocą publiczną** (w części lub całości), niezależnie od łącznego kosztu (wartości ogółem) projektu – koszty pośrednie są fakultatywne z zastrzeżeniem kolejnego zdania. Możliwe jest sfinansowanie kosztów pośrednich jedynie w formule pomocy de minimis, pod warunkiem, że limit pomocy de minimis pozostający do wykorzystania przez wnioskodawcę/beneficjenta/partnera/podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków pozwoli na kwalifikowanie kosztów pośrednich w wysokości 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu. W przypadku, gdy pozostający do dyspozycji limit pomocy de minimis uniemożliwi powyższe – koszty pośrednie stanowią wydatek niekwalifikowalny. Warunek odnoszący się do nieprzekroczenia limitu pomocy de minimis odnosi się również do każdego z partnerów w projekcie/podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, jeżeli decydują się kwalifikować koszty pośrednie.
- 8) Do objęcia dofinansowaniem kwalifikuje się projekt i wydatki w projekcie spełniające wymogi kwalifikowalności.

Należy mieć na uwadze, iż wnioskodawca rozpoczynając realizację projektu przed podpisaniem umowy o dofinansowanie czyni to na własne ryzyko.

Niedopuszczalne jest dzielenie projektu w celu uzyskania np. kwalifikowalności podatku VAT. DIP uczuła Wnioskodawcę / Beneficjenta / Partnera i inne podmioty zaangażowane w realizację projektu o wartości nieprzekraczającej 5 mln euro⁷ (włączając VAT) i jednocześnie nieobjętego pomocą publiczną/de minimis, że kwalifikowanie podatku VAT wyklucza ubieganie się o jego zwrot w Urzędzie Skarbowym i że brak obowiązku składania w projekcie oświadczeń o kwalifikowalności podatku VAT nie zwalnia Wnioskodawcy / Beneficjenta/ Partnera/ Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków i innych podmiotów

---

⁶ Do przeliczenia łącznego kosztu projektu stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE, aktualny na dzień ogłoszenia naboru i dostępny na stronie https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_en).

⁷ Do przeliczenia łącznego kosztu projektu stosuje się kurs wymiany walut wskazany w Podrozdziale 3.5. Podatek od towarów i usług Wytucznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

zaangażowanych w realizację projektu z obowiązku przestrzegania przepisów prawa i poddawaniu się kontrolom przez uprawnione organy administracji skarbowej.

- 9) Określone w Regulaminie limity dla poszczególnych kategorii wydatków zostały opisane w zał. nr 1 do Regulaminu.

UWAGA!

w przypadku projektu, w którym występują bezpośrednie koszty kwalifikowalne objęte limitem dotyczącym gruntów/nieruchomości/wkładu niepieniężnego/pomocy de minimis i koszty pośrednie rozliczane według stawki ryczałtowej – na łączny limit wydatków składa się kwota bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych objęta limitem i odpowiadająca tym kosztom kwota kosztów pośrednich.

W przypadku przekroczenia danego limitu wnioskodawca/ beneficjent jest zobowiązany tak przygotować budżet projektu (przy zachowaniu 7% stawki ryczałtowej), aby objęte limitem bezpośrednie koszty kwalifikowalne projektu oraz odpowiadające im koszty pośrednie łącznie nie przekroczyły dopuszczalnego limitu.

Należy przy tym pamiętać, że koszty pośrednie od wydatków bezpośrednich objętych pomocą publiczną i pomocą de minimis można rozliczyć wyłącznie jako pomoc de minimis.

7. Kwalifikowalność projektu i wydatków

Szczegółowe informacje dot. kwalifikowalności projektu i wydatków zawarte są w zał. nr 1 do Regulaminu.

Dla wydatków objętych pomocą publiczną **okres kwalifikowalności rozpoczyna się po złożeniu wniosku o dofinansowanie**, za wyjątkiem prac przygotowawczych.

8. Pomoc publiczna i pomoc de minimis

Przed wypełnieniem wniosku o dofinansowanie należy przeanalizować projekt pod kątem wystąpienia pomocy publicznej/pomocy de minimis . Obowiązek dokonania analizy spoczywa na wnioskodawcy.

Pomoc publiczna to wsparcie, które spełnia łącznie wszystkie następujące wskazane poniżej przesłanki:

1. jest przyznawane beneficjentowi przez Państwo lub pochodzi ze środków państwowych,
2. Jest udzielane na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku,
3. ma charakter selektywny,
4. grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz
5. wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE,

Co do zasady w ramach projektu nie powinny być wspierane budynki, w których realizowana jest działalność gospodarcza. W przypadku częściowego wykorzystania budynków do działalności gospodarczej należy wyłączyć z kwalifikowalności wydatki związane z tą częścią (np. za pomocą proporcji wykorzystywanej powierzchni lub czasu). Należy również zapoznać się z zapisami dot. projektów mieszanych oraz infrastruktury podwójnego wykorzystania. Jeśli Wnioskodawca nie wyłączy działalności gospodarczej z projektu, wsparcie udzielane w ramach niniejszego naboru **może stanowić** pomoc publiczną /pomoc de minimis – zgodnie z definicją zawartą w słowniku.

We wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca musi przypisać brak pomocy/rodzaj pomocy do poszczególnych kosztów w ramach projektu.

W przypadku stwierdzenia przez wnioskodawcę występowania pomocy publicznej/pomocy de minimis wsparcie będzie udzielane zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis, obowiązującymi na dzień udzielania wsparcia:

1) w przypadku pomocy publicznej, na podstawie:

- art. 38a GBER – **pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach.**

W przypadku wsparcia mającego charakter pomocy publicznej co do zasady konieczne jest spełnienie „**efektu zachęty**”, zgodnie z warunkami określonymi w art. 6 GBER (z wyjątkiem rodzajów pomocy objętych odstępstwem wskazanym w art. 6 GBER).

Uznaje się, że pomoc wywołuje efekt zachęty jeżeli wnioskodawca złożył pisemny wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac nad projektem (definicja rozpoczęcia prac art. 2 pkt 23 GBER). Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleńi przeprowadzenie sudiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie prac.

2) w przypadku pomocy de minimis na podstawie:

rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2062).

Projekty mieszane

Jeżeli przy realizacji projektu zakłada się występowanie w projekcie tylko częściowo zakresu noszącego znamiona pomocy państwa, to w takiej sytuacji istnieje **możliwość realizacji projektów „mieszanych”**, tzn. objętych w części pomocą państwa (w zakresie, w jakim projekt dotyczy działalności gospodarczej Wnioskodawcy w części wsparciem niestanowiącym pomocy (tj. w zakresie prowadzonej działalności niegospodarczej).

W takich przypadkach Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić metodologię wyodrębnienia elementów projektu przyporządkowanych do działalności gospodarczej

i niegospodarczej Wnioskodawcy. Należy pamiętać o konieczności prowadzenia rozdzielnej rachunkowości dla działalności gospodarczej i niegospodarczej – przez cały okres realizacji projektu i okres trwałości.

Infrastruktura podwójnego wykorzystania

Zgodnie z pkt 207 Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01) w przypadkach infrastruktury podwójnego wykorzystania, jeżeli jest ona prawie wyłącznie wykorzystywana do celów działalności niegospodarczej finansowanie takiej infrastruktury może w całości wykraczać poza zakres zasad pomocy publicznej, pod warunkiem że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy, tj. działalności bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury, koniecznej do eksploatacji infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym. Uznaje się, że taka sytuacja ma miejsce, gdy działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe. Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi mieć ograniczony zakres, w odniesieniu do wydajności infrastruktury. Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi więc mieć ograniczony zakres w odniesieniu do wydajności infrastruktury. Użytkowanie infrastruktury do celów gospodarczych można uznać za działalność pomocniczą, jeżeli taka działalność nie przekracza 20% całkowitej rocznej wydajności infrastruktury. W opisanym wypadku prowadzenie działalności gospodarczej wyłącznie o charakterze pomocniczym względem działalności podstawowej (niegospodarczej) stanowi wyjątek od obowiązku stosowania przepisów z zakresu pomocy publicznej.

W odniesieniu do instalacji fotowoltaicznych on-grid, pomimo że wytwarzanie energii elektrycznej i wprowadzanie jej do sieci stanowi działalność gospodarczą, w przypadku projektów prosumenckich tego rodzaju działalność nie ma takiego charakteru, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów (beneficjent nie prowadzi działalności gospodarczej, wytworzona energia jest zużywana na potrzeby własne, rozmiar (zdolność wytwórcza instalacji) nie przekracza realnego zapotrzebowania na energię danego prosumenta).

Powyższe wynika z faktu, że przedmiotowa instalacja powstaje na użytek konsumenta nieprowadzącego działalności ekonomicznej i tylko w celu zaspokojenia jego potrzeb, a wprowadzenie energii do sieci ma charakter incydentalny. W sytuacji, gdy instalacja prosumenta wytwarza nadwyżkę energii, która jest wprowadzana do sieci, tego rodzaju działalność gospodarcza może zostać uznana za mającą charakter pomocniczy. w przypadku instalacji prosumenckich w postaci ogniw fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych, zakładanych w budynkach użyteczności publicznej np. szkołach, w sytuacji, gdy beneficjenci nie prowadzą w nich żadnej innej działalności gospodarczej, wprowadzanie nadwyżek energii do sieci może być uznane za działalność gospodarczą o charakterze pomocniczym (o

ile spełnione są warunki określone w pkt 207 Zawiadomienia Komisji). W projektach infrastrukturalnych, w których zakłada się możliwość wystąpienia działalności gospodarczej, istnieje konieczność monitorowania sposobu wykorzystania infrastruktury, a następnie, w przypadku, gdy zakres działalności gospodarczej przekroczy poziom 20% wydajności danej infrastruktury, powstanie obowiązek dokonania zwrotu części dofinansowania uzyskanego na niegospodarczą część projektu.

Konsekwencją niedochowania powyższych warunków w okresie trwałości projektu może być częściowy lub całkowity zwrot dofinansowania wraz z należnymi odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych.

9. Polityka ochrony środowiska

Do wniosku o dofinansowanie projektu należy obligatoryjnie dołączyć formularz:

- ✓ „Analiza oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem odporności na zmiany klimatu, a także z uwzględnieniem zasady „nie czynić znaczącej szkody” (zasady DNSH)” [Oświadczenie OOS],

oraz w przypadku, gdy w projekcie mamy do czynienia z przedsięwzięciem⁸:

- decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach (tzw. decyzja środowiskowa) w przypadku przedsięwzięć objętych Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko^[1],
  - zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 (Zaświadczenie Natura 2000).

Wyjątki w zakresie obowiązku dołączania decyzji środowiskowej i/lub Zaświadczenia Natura 2000 do wniosku o dofinansowanie:

- inwestycje infrastrukturalne objęte Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko posiadające

---

⁸ Pojęcie „przedsięwzięcie” zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.), dalej jako „ustawa OOS” oznacza zamierzenie budowlane lub inną ingerencję w środowisko polegającą na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin; przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty.

^[1] Nie jest możliwe dofinansowanie ze środków FEDS 2021-2027 inwestycji objętych Rozporządzeniem OOS nieposiadających decyzji środowiskowej.

decyzje budowlane (lub zgłoszenia robót budowlanych) na cały zakres projektu i dołączone do wniosku o dofinansowanie – są zwolnione z obowiązku dołączania decyzji środowiskowej i Zaświadczenia Natura 2000 do wniosku o dofinansowanie;

- inwestycje infrastrukturalne objęte Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko posiadające decyzję środowiskową, ale nie posiadające decyzji budowlanej (lub zgłoszenia robót budowlanych) – są zwolnione z obowiązku dołączania Zaświadczenia Natura 2000 do wniosku o dofinansowanie;

- inwestycje infrastrukturalne nieobjęte Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko posiadające decyzje budowlaną (lub zgłoszenia robót budowlanych) na cały zakres projektu – są zwolnione z obowiązku dołączania Zaświadczenia Natura 2000 do wniosku o dofinansowanie;

- inwestycje nieinfrastrukturalne (nie spełniające ww. definicji „przedsięwzięcia”), np. zakup sprzętu, prace remontowe lub tzw. projekty „miękkie”, np. szkolenia – są zwolnione z obowiązku dołączania Zaświadczenia Natura 2000 do wniosku o dofinansowanie.

10. Realizacja zasad horyzontalnych

Realizując projekty dofinansowane z FEDS 2021-2027 należy przestrzegać zasad horyzontalnych a obowiązek ich stosowania wynika z Umowy Partnerstwa, programu FEDS 2021-2027 oraz wytycznych.

Wsparcie udzielane będzie wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają zasad horyzontalnych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia ogólnego.

Projekt musi być zgodny z następującymi zasadami :

- zasadą równości kobiet i mężczyzn;
- zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnością;
- zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym zasadą „nie czynić znaczących szkód” (DNSH) oraz:

- Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r.;
- Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (w szczególności praw ujętych w art. 5–9, art. 12, art. 16, art. 19–21, art. 24–30).

Zasady te muszą być stosowane na etapie przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i trwałości projektu i mogą one być weryfikowane podczas kontroli.

W projektach należy dążyć do równości kobiet i mężczyzn, oraz do uwzględniania aspektu i perspektywy płci, a także do zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W szczególności należy wziąć pod uwagę zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Niewywiązywanie się przez Beneficjenta z zadań dotyczących niedyskryminacji może oznaczać nieprawidłowość oraz skutkować uznaniem części lub całości wydatków za niekwalifikowalne. Instytucja Zarządzająca uzna wydatki za niekwalifikowalne, w szczególności, gdy produkt(-y) projektu nie będą zapewniać odpowiednich funkcjonalności wymaganych przepisami prawa lub Regulaminem.

Zasada równości szans kobiet i mężczyzn

Realizując projekt należy przestrzegać zapisów Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.

Każdy projekt powinien być zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. Przez zgodność z tą zasadą należy rozumieć z jednej strony zaplanowanie takich działań w projekcie, które wpłyną na wyrównywanie szans danej płci będącej w gorszym położeniu (o ile takie nierówności zostały zdiagnozowane w projekcie). Z drugiej strony zaś stworzenie takich mechanizmów, aby na żadnym etapie wdrażania projektu nie dochodziło do dyskryminacji i wykluczenia ze względu na płeć.

Dopuszczalne jest także uznanie neutralności projektu w stosunku do niniejszej zasady. O neutralności można mówić jednak tylko wtedy, kiedy we wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca uzasadni dlaczego dany projekt nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w zakresie spełnienia ww. zasady, a uzasadnienie to zostanie uznane przez instytucję oceniającą projekt za adekwatne i wystarczające.

Zasada równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Realizując projekt należy przestrzegać zapisów Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. Realizując projekt nie można dopuścić do jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

W przypadku projektów finansowanych ze środków FST, każdy z nich będzie analizowany w szczególności pod kątem potencjalnego wpływu finansowanych działań i ich efektów na sytuację osób z niepełnosprawnościami. Szczególnie istotne jest przeanalizowanie możliwości wystąpienia negatywnych skutków realizacji pomocy w postaci ograniczonego dostępu osób z niepełnosprawnościami do rezultatów wsparcia.

We wniosku o dofinansowanie należy wykazać pozytywny wpływ realizacji projektu na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Przez pozytywny wpływ należy rozumieć zapewnienie dostępności infrastruktury, transportu, towarów, usług, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz wszelkich produktów projektów (w tym także usług), które nie zostały uznane za neutralne dla wszystkich użytkowników/użytkowniczek.

Wszystkie nowe produkty projektów (np. zasoby cyfrowe, środki transportu, infrastruktura) finansowane z FEDS 2021-2027 muszą być zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania, co oznacza co najmniej zastosowanie standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027 (stanowiących załącznik do Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027).

W przypadku obiektów i zasobów modernizowanych (m.in. przebudowa, rozbudowa) zastosowanie standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027 jest obligatoryjne, o ile pozwalają na to warunki techniczne i zakres prowadzonej modernizacji. W sytuacji w której brak jest możliwości zastosowania określonego standardu dostępności należy do wniosku dołączyć opinię podmiotu zewnętrznego w tym zakresie. W przypadku modernizacji dostępność dotyczy co najmniej tych elementów budynku, które były przedmiotem finansowania z funduszy unijnych.

Należy pamiętać, że pomimo iż projekt może nie zakładać bezpośredniej pomocy osobom o różnych potrzebach funkcjonalnych, to jednak efekty takich projektów (na przykład przebudowa skrzyżowania, nowa aplikacja mobilna, remont budynku), będą służyć różnym użytkownikom, również osobom z niepełnosprawnościami. Należy więc uwzględnić w przypadku tych inwestycji uniwersalne projektowanie, lub jeśli to niemożliwe – racjonalne usprawnienia.

W przypadku gdy produkty (usługi) projektu nie mają swoich bezpośrednich użytkowników/użytkowniczek (np. trakcje kolejowe, instalacje elektryczne, linie przesyłowe, automatyczne linie produkcyjne, zbiorniki retencyjne, nowe lub usprawnione procesy technologiczne), dopuszczalne jest uznanie, że mają one charakter neutralny wobec zasady równości szans i niedyskryminacji. W przypadku uznania, że dany produkt (lub usługa) jest neutralny, projekt zawierający ten produkt (lub usługę) może być uznany za zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Produkt (lub usługa) neutralny nie zwalnia jednak całkowicie Wnioskodawcy/Beneficjenta ze stosowania standardów dostępności dla realizacji pozostałej części projektu, dla której standardy dostępności mają zastosowanie.

Wydatki na dostępność

W perspektywie finansowej 2021-2027 wydatki związane z zapewnieniem dostępności na poziomie projektów są monitorowane (nie jest przy tym badana/ograniczana ich wysokość/poziom). Służy temu dedykowany limit pn. „Wydatki na dostępność” możliwy do wyboru podczas wypełniania wniosku o dofinansowanie.

Funkcjonalność tego pola we wniosku o dofinansowanie nie pozwala na procentowe przyporządkowanie wydatków związanych z dostępnością, co oznacza że koszt oznaczony jako wydatek na dostępność zostanie uznany w całości za związany z tym obszarem. Dlatego należy racjonalnie oszacować czy elementy związane z dostępnością w danej pozycji budżetowej są znaczące na tyle, by całość kosztu mogła zostać uznana za wydatek związany z dostępnością.

W przypadku gdy tylko część danego kosztu dotyczy dostępności można podzielić wydatek na 2 lub więcej pozycji i oznaczyć jako Wydatek na dostępność tylko tę pozycję, która faktycznie dotyczy dostępności (np. jeśli w wydatku dot. przebudowy obiektu znajduje się dostawa i montaż windy – to ten właśnie element wydzieli z wydatku dot. przebudowy i wskaź jako osobny, opatrzony kategorią Wydatki na dostępność);

W przypadku, gdy podzielenie wydatku na odrębne pozycje w budżecie wniosku nie jest możliwe, jego przypisanie do kategorii Wydatki na dostępność odbywa się na podstawie oceny „procentowej” tj.: jeśli co najmniej 50% danego kosztu dotyczy dostępności, wydatek w całości powinien zostać oznaczony jako Wydatek na dostępność (np. jeśli w wydatku dot. przebudowy uznasz, że ponad 50% tego wydatku stanowią koszty związane z realizacją standardów dostępności i można te elementy uznać za dedykowane dostępności – wtedy cały ten wydatek przypisz do kategorii Wydatki na dostępność).

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r.

Projekt musi być zgodny z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej zwłaszcza z zapisami z części dotyczącej realizacji zasad horyzontalnych. Żaden aspekt projektu, jego zakres oraz sposób jego realizacji nie może naruszać zapisów Karty Praw Podstawowych

Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r. (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, str. 391), na etapie oceny wniosku należy rozumieć, jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a wymogami tego dokumentu lub stwierdzenie, że te wymagania są neutralne wobec zakresu i zawartości projektu.

Pomocne mogą być zapisy „Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczące zapewnienia poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych”, w szczególności załącznik nr III.

Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

Projekt musi być zgodny z zapisami Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.),

Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych należy rozumieć, jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a wymogami tego dokumentu lub stwierdzenie, że te wymagania są neutralne wobec zakresu i zawartości projektu.

Zasada zrównoważonego rozwoju i DNSH

Każdy projekt musi być zgodny z celami zrównoważonego rozwoju ONZ, celami Porozumienia Paryskiego, zasadą „nie czynić znaczącej szkody” (DNSH - ang. Do No Significant Harm), w tym ochroną drzew oraz celami w zakresie środowiska określonymi w art. 11 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej co wynika z art. 9 Rozporządzenia ogólnego.

Zagadnienia te należy opisać w części „A” formularza „Analiza oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem odporności na zmiany klimatu, a także z uwzględnieniem zasady „nie czynić znaczącej szkody” (zasady DNSH)”.

Ze środków FEDS 2021-2027 mogą być wspierane jedynie działania respektujące standardy i priorytety klimatyczne i środowiskowe UE oraz działania, które nie czynią poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 9 i art. 17 rozporządzenia nr 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje (ws. tak zwanej „Taksonomii”⁹).

Na podstawie załącznika dla Programu FEDS 2021-2027: „ANALIZA DNSH - Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027” (<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/dokumenty-programowe/>), typ projektu będący przedmiotem niniejszego naboru został oceniony jako zgodny z zasadą DNSH.

Do wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca zobowiązany jest dołączyć załącznik „Analiza oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem odporności na zmiany klimatu, a także z uwzględnieniem zasady „nie czynić znaczącej szkody” (zasady DNSH).

---

⁹ w tym z Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych.

11. Wymagania w zakresie realizacji projektu partnerskiego

- 1) Projekt może być realizowany w partnerstwie – zgodnie z zapisami art. 39 ustawy wdrożeniowej i na warunkach w niej określonych oraz zgodnie z zapisami niniejszego Regulaminu.
- 2) Partnerem wiodącym w projekcie partnerskim (Liderem projektu) może być wyłącznie podmiot inicjujący projekt partnerski. Zmiana Lidera projektu może być podstawą do odstąpienia od podpisania umowy o dofinansowanie projektu/rozwiązania umowy o dofinansowanie projektu.
- 3) Partner wiodący w projekcie partnerskim musi być podmiotem o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu partnerskiego.
- 4) Partner wiodący jako podmiot inicjujący projekt partnerski dokonuje wyboru partnerów do projektu na zasadach określonych w art. 39 ustawy wdrożeniowej.
- 5) Nie dopuszcza się realizacji projektów w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.
- 6) Wybór partnerów do projektu musi nastąpić przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.
- 7) Wniosek o dofinansowanie projektu składa partner wiodący w projekcie partnerskim (Wnioskodawca).
- 8) Partnerem w projekcie może być tylko podmiot wymieniony w katalogu wnioskodawców /beneficjentów obowiązującym dla niniejszego naboru w pkt. 4 Regulaminu (Typy wnioskodawców / beneficjentów oraz partnerów).
- 9) Udział partnerów w projekcie partnerskim nie może polegać wyłącznie na wniesieniu do jego realizacji zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych i musi być adekwatny do celu projektu.
- 10) Zadania realizowane przez poszczególnych partnerów w ramach projektu partnerskiego nie mogą polegać na oferowaniu towarów, świadczeniu usług lub wykonywaniu robót budowlanych na rzecz pozostałych partnerów.
- 11) Dla przejrzystości finansowej w projekcie w przypadku przepływów finansowych między partnerami wymagane jest utworzenie odrębnych rachunków płatniczych przez poszczególnych członków partnerstwa.
- 12) Jeżeli projekt zostanie wybrany do dofinansowania wnioskodawca zostanie zobligowany przez ION do przedstawienia przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu umowy albo porozumienia o partnerstwie (szczegółowo określającego reguły partnerstwa, w tym zwłaszcza wiodącą rolę jednego podmiotu (Partnera wiodącego) reprezentującego partnerstwo i ponoszącego odpowiedzialność za realizację całości projektu oraz jego rozliczenie). Umowa/porozumienie o partnerstwie musi zawierać co najmniej elementy wskazane w art. 39 ust. 9 ustawy wdrożeniowej.

- 13) Stroną porozumienia lub umowy o partnerstwie nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania.
- 14) Podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, niebędący podmiotem inicjującym projekt partnerski, po przystąpieniu do realizacji projektu partnerskiego, podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej informację o rozpoczęciu realizacji projektu partnerskiego wraz z uzasadnieniem przyczyn przystąpienia do jego realizacji oraz wskazaniem Partnera Wiodącego w tym projekcie.
- 15) Umowa o dofinansowanie projektu zostanie zawarta z partnerem wiodącym, który jako beneficjent i strona umowy o dofinansowanie projektu ponosi odpowiedzialność za prawidłową realizację projektu, niezależnie od podziału zadań i obowiązków w ramach partnerstwa.
- 16) Partner wiodący działa w imieniu i na rzecz partnerów w zakresie określonym w porozumieniu lub umowie o partnerstwie. **Wnioskodawca musi posiadać pełnomocnictwo do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu oraz podpisania umowy o dofinansowanie w imieniu i na rzecz partnerów, chyba że dołączona umowa o partnerstwie reguluje powyższe kwestie.**
- 17) Projekt partnerski jest realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie projektu i wniosku o dofinansowanie.

UWAGA!

- W przypadku projektów partnerskich, w których wystąpi pomoc de minimis, możliwe jest jej przyznanie zarówno liderowi, jak i partnerom. W przypadku pomocy publicznej, jej przyznanie możliwe jest wyłącznie liderowi (tylko w zakresie, w jakim dotyczy lidera). Nie jest możliwe przekazywanie pomocy publicznej partnerom (jeśli ich dotyczy) – ani przez IZ/IP ani przez lidera. W tym zakresie można zastosować jedynie pomoc de minimis (pomoc publiczna dla lidera, pomoc de minimis dla partnerów). Jeśli partnerzy nie mogą wykorzystać pomocy de minimis, kosztów partnerów, związanych z tym zakresem projektu, nie można uznać za kwalifikowalne w projekcie.
Jeżeli specyfika projektu będzie wskazywała na konieczność udzielenia pomocy publicznej większej liczbie partnerów, wówczas konieczne będzie utworzenie przez nich oddzielnej jednostki, która stanie się beneficjentem projektu, a sam projekt nie będzie miał statusu projektu partnerskiego.
- ION weryfikuje spełnienie wymogu wyboru partnerów do projektu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, a także – jeżeli dotyczy – prawidłowość przeprowadzonego postępowania, o którym mowa w art. 39 ust. 2 ustawy wdrożeniowej. Weryfikacja następuje w ramach formalnego kryterium wyboru projektów [Realizacja projektu partnerskiego] – na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie oraz dokumentów dołączonych do wniosku o dofinansowanie.

Niespełnienie kryterium (po ewentualnym dokonaniu jednorazowej korekty) będzie skutkowało negatywną oceną wniosku o dofinansowanie.

Minimalny zakres informacji, który powinien zawierać dokument potwierdzający prawidłowość dokonania wyboru partnerów do projektu przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie:

- data sporządzenia / podpisania dokumentu;
- wskazanie stron (podmiotów), które oświadczają chęć wspólnej realizacji projektu z wyróżnieniem partnera wiodącego;
- tytuł projektu, który strony zdecydowały się realizować wspólnie. W przypadku braku tytułu projektu lub tytułu różbieżnego z tytułem projektu ubiegającego się o dofinansowanie w niniejszym naborze – ION dokona weryfikacji czy zakres tematyczny projektu partnerskiego jest zbieżny z zakresem ujętym we wniosku o dofinansowanie;
- oświadczenie o chęci wspólnej realizacji przedmiotowego projektu;
- podpisy wszystkich stron partnerstwa.

Dokument może mieć formę np. listu intencyjnego, oświadczenia.

Podmiot inicjujący partnerstwo będący podmiotem o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych zobligowany jest do potwierdzenia przeprowadzenia procedury wyboru partnera spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy. W tym celu Wnioskodawca załącza do wniosku o dofinansowanie następujące dokumenty:

- skan wydruku ogłoszenia otwartego naboru partnerów ze strony internetowej Wnioskodawcy lub wskazanie we wniosku o dofinansowanie projektu linka pod którym zamieszczono ogłoszenie;
- skan wydruku informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji Partnera ze strony internetowej Wnioskodawcy lub wskazanie we wniosku o dofinansowanie projektu linka, pod którym zamieszczono informację;
- wybraną ofertę - wersja elektroniczna podpisana przez Partnera (jeżeli oferta została złożona w formie elektronicznej) lub skan oferty

Partner wiodący w projekcie partnerskim musi być podmiotem o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu partnerskiego. Potencjał ekonomiczny rozumiany jako zasób zdolności, możliwości bądź też wydajności, którą można przypisać do danej do organizacji/podmiotu. Partner wiodący powinien posiadać mechanizmy pozwalające zabezpieczyć prawidłową realizację projektu, w tym mechanizmy umożliwiające zaspokojenie ewentualnych roszczeń właściwej instytucji np. w przypadku w którym, projekt zostałby dotknięty nieprawidłowością.

12. Kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia

Ocena wniosków o dofinansowanie projektów prowadzona jest w oparciu o kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM FEDS 2021-2027.

Dla tego naboru obowiązują Kryteria wyboru projektów w ramach FEDS 2021-2027 podzielone na:

Kryteria formalne i merytoryczne ogólne zatwierdzone Uchwałą nr 8. Komitetu Monitorującego FEDS 2021-2027 z dnia 14 kwietnia 2023 r., zamieszczone na stronie internetowej:

<https://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2023/04/za%C5%82-do-Uchwa%C5%82y-KM-8-Kryteria-formalne-i-merytoryczne-og%C3%B3lne.pdf>

oraz

Kryteria specyficzne formalne i merytoryczne dla działania 9.5.B przyjęte uchwałą nr 26 Komitetu Monitorującego FEDS 2021-2027 z dnia 15 czerwca 2023 r., zamieszczone na stronie internetowej:

<https://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2023/06/za%C5%82.-do-Uchwa%C5%82y-KM-26-KRYTERIA-9.5.-zmiana-autopoprawka.pdf>.

Tylko wniosek, który spełnił wszystkie **kryteria obligatoryjne (ogólne i specyficzne)** może otrzymać dofinansowanie.

Natomiast **kryteria premiujące** są kryteriami punktowymi, a ich celem jest premiowanie określonych cech projektu z punktu widzenia programu. Niespełnienie kryterium nie eliminuje projektu z możliwości otrzymania dofinansowania, ale liczba zebranych punktów decyduje o pozycji na liście rankingowej. W przypadku uzyskania takiej samej punktacji, o pozycji na liście rankingowej decydują **kryteria rozstrzygające** wskazane spośród kryteriów punktowych. Jeżeli w danym naborze będzie więcej niż jedno kryterium rozstrzygające, w opisie znaczenia kryterium będzie podane w której kolejności dane kryterium będzie brane pod uwagę przy umieszczaniu projektu na liście ocenionych projektów i podejmowaniu decyzji o przyznaniu dofinansowania.

Informacje uzupełniające w zakresie wybranych kryteriów wyboru:

- 1) W ramach kryterium „**Rzetelność wypełnienia wniosku o dofinansowanie projektu**” – ION zweryfikuje czy wszystkie pola wniosku o dofinansowanie projektu zostały wypełnione w sposób umożliwiający przeprowadzenie oceny, tj. czy pola opisowe wniosku zostały wypełnione we właściwy sposób. Weryfikacja opisowych pól wniosku obejmuje cały wniosek.

2) Kryterium „**Sytuacja finansowa wnioskodawcy/partnera oraz źródła finansowania projektu**”- zostanie spełnione, jeśli wnioskodawca dołączy do wniosku o dofinansowanie*** zawartą umowę kredytową, wystawioną przez właściwy podmiot promesę kredytową, na minimalną kwotę równą wartości dofinansowania. W przeciwnym przypadku ocena kryterium odbywać się będzie na podstawie przedstawionej we wniosku o dofinansowanie (w tym jako załączniki) analizy finansowej oraz dokumentów finansowych. Promesa kredytowa powinna zawierać jednoznaczne wskazanie, że instytucja wydająca promesę dokonała oceny zdolności finansowej wnioskodawcy. Na potrzeby oceny tego kryterium nie będą uwzględniane promesy, z których treści będzie wynikać, że warunkiem udzielenia kredytu jest dopiero przeprowadzenie ww. oceny. Dopuszcza się sytuację, gdzie z treści promesy będzie wynikać, że dokonana wcześniej weryfikacja zdolności finansowej zostanie ponownie zweryfikowana przed udzieleniem **kredytu**.

***Podczas oceny będą brane pod uwagę także dokumenty aktualne na moment składania uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie.

Analiza finansowa przedstawiona we wniosku obejmuje zapisy wniosku oraz załączników wykazanych w liście załączników do wniosku.

3) Kryterium „Ochrona Powietrza” weryfikowane będzie w oparciu o Roczną ocenę jakości powietrza w województwie dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2022 dostępny jest pod adresem: <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/documents/download/113155>.

- Załącznik Zestawienie sytuacji przekroczeń w województwie dolnośląskim w 2022 roku (od str. 120 dokumentu):

- Rysunek 2. Zasięg podobszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 w województwie dolnośląskim w 2022 roku [źródło: GIOŚ];
- Rysunek 3. Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 – II faza w województwie dolnośląskim w 2022 roku [źródło: GIOŚ];
- Rysunek 4. Zasięg podobszaru przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 – I faza w województwie dolnośląskim w 2022 roku [źródło: GIOŚ];
- Rysunek 6. Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w województwie dolnośląskim w 2022 roku [źródło: GIOŚ]

Jeśli projekt realizowany jest na terenie kilku gmin, należy wyliczyć średnią wartość dla wszystkich gmin (sumę punktów uzyskanych przez każdą z gmin podzieloną przez liczbę gmin) i wskazać we wniosku o dofinansowanie, w przypadku gdy wynik jest ułamkiem – zaokrąglić do pełnych liczb, zgodnie z zasadą matematyczną.

4) Kryterium „Wsparcie rewitalizacji” weryfikowane będzie na podstawie zapisów uchwały rady gminy przyjmującej GPR przyjętym zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o

rewitalizacji i obowiązującym na moment składania pierwszej wersji wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca zobligowany jest wskazać numer właściwej uchwały we wniosku. (jeśli dotyczy).

- 5) Kryterium „Wsparcie OSI” weryfikowane będzie na podstawie listy miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze i obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, stanowiących załączniki do Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego i publikowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pod adresem:

Lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją: programowanie 2021-2027:
<https://www.gov.pl/attachment/4fdbd1e7-b544-4176-94a7-fa29446b88ee>

Imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze:
<https://www.gov.pl/attachment/0179d436-5610-42e7-ab44-0337115e357c>

- 6) Kryterium „Klauzule społeczne” weryfikowane będzie czy na moment składania pierwszej wersji wniosku o dofinansowanie zamówienie zostało co najmniej upublicznione zgodnie z zasadami udzielania zamówień, a we wniosku opisano zastosowanie ww. klauzul społecznych oraz wskazano nr zamówienia wraz z linkiem do strony www (jeśli dotyczy).

13. Wskaźniki produktu i rezultatu

W ramach wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca określa wskaźniki służące pomiarowi celów założonych w projekcie. Wskaźniki w ramach projektu należy określić mając w szczególności na uwadze zapisy niniejszego Regulaminu.

Wnioskodawca zobowiązany jest do wyboru i określenia wartości docelowej (bazowej – w przypadku wskaźników rezultatu) we wniosku o dofinansowanie adekwatnych do zakresu projektu wskaźników produktu i rezultatu. Zestawienie wskaźników dla niniejszego naboru stanowi Załącznik nr 2 do Regulaminu Lista wskaźników na poziomie naboru dla Działania 9.5 B Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków infrastruktury publicznej (subregion wałbrzyski).

Zasady realizacji wskaźników na etapie wdrażania projektu oraz w okresie trwałości projektu regulują zapisy umowy o dofinansowanie projektu.

Nieosiągnięcie lub niezachowanie wskaźników produktu i/lub rezultatu zgodnie z umową o dofinansowanie może oznaczać nieprawidłowość oraz skutkować uznaniem wydatków za niekwalifikowalne bądź nałożeniem korekty finansowej ustalonej zgodnie z zasadami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu. Może również skutkować rozwiązaniem umowy o dofinansowanie.

14. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu wraz z wykazem załączników do wniosku o dofinansowanie

Formularz wniosku o dofinansowanie projektu będzie udostępniony najpóźniej w dniu rozpoczęcia naboru w CST2021 – aplikacji WOD2021, pod adresem:

<https://wod.cst2021.gov.pl/> .

Wzory załączników do wniosku o dofinansowanie realizacji projektu zamieszczone są na stronie internetowej <https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/nabory-wnioskow/> pod naborem.

Wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu i uzupełnienie go o załączniki będzie możliwe po zalogowaniu się do aplikacji WOD2021. Wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami powinien zostać złożony wyłącznie w formie w elektronicznej poprzez przesłanie go do ION w aplikacji WOD2021 w terminie:

od dnia 28 lipca 2023 r. [00:00:00] do dnia 06 listopada 2023 r. [23:59:59].

UWAGA!

Ocenie podlegają tylko projekty, które zostały złożone za pośrednictwem aplikacji WOD2021 w odpowiedzi na dany nabór.

Wnioskodawca po przesłaniu wniosku do ION, może go wycofać w aplikacji WOD2021.

Wycofanie wniosku skutkuje tym, że wnioskodawca rezygnuje z ubiegania się o dofinansowanie projektu w naborze (wniosek nie wywołuje skutków), a wniosek nie będzie dalej procedowany przez ION.

Złożenie wniosku o dofinansowanie w aplikacji WOD2021 oznacza potwierdzenie zgodności wskazanej w nim treści (i załączników) ze stanem faktycznym.

Wypełniając wniosek o dofinansowanie, należy stosować aktualną „Instrukcję wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027” (FEDS 2021-2027) w zakresie naborów ogłaszanych przez DIP”, która zamieszczona jest na stronie internetowej FEDS 2021-2027: <https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/nabory-wnioskow/> pod naborem.

Ponadto przydatne informacje/wskazówki dot. technicznej obsługi aplikacji WOD2021 znajdują się na stronie internetowej: <https://instrukcje.cst2021.gov.pl/> .

Zgłoszenia w przypadku problemów technicznych z funkcjonowaniem aplikacji WOD2021 proszę przesyłać na adres e-mail: ami.feds@dip.dolnyslask.pl

Wszelkie oświadczenia/deklaracje/informacje przedstawiane przez wnioskodawcę/realizatora jako załączniki do wniosku o dofinansowanie muszą być podpisane podpisem kwalifikowanym lub zaufanym podpisem elektronicznym przez osobę uprawnioną do reprezentowania wnioskodawcy /partnera.

Oświadczenia, o których mowa powyżej, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Oświadczenia powinny zawierać klauzulę następującej treści: "Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń".

Pozostałe załączniki muszą być przedstawione w formie elektronicznej (przez którą należy rozumieć również skan dokumentu) oraz podpisane podpisem kwalifikowanym lub zaufanym podpisem elektronicznym przez osobę uprawnioną do reprezentowania wnioskodawcy /partnera.

ION wymaga obligatoryjnie złożenia wraz z wnioskiem o dofinansowanie załączników niezbędnych do przeprowadzenia oceny projektów wymienionych w załączniku nr 4 do Regulaminu.

Ponadto wnioskodawca może złożyć inne załączniki istotne z jego punktu widzenia dla oceny projektu.

Brak jest obowiązku przedkładania załączników w przypadku, gdy stanowią one informacje powszechnie dostępne. **Wówczas wnioskodawca zobowiązany jest do precyzyjnego wskazania we wniosku o dofinansowanie strony internetowej, gdzie znajduje się potwierdzenie podanych we wniosku informacji.**

UWAGA!

Na wnioskodawcy spoczywa obowiązek przedłożenia kompletnego wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami w odpowiedzi na konkurs ogłaszany przez ION, wobec powyższego powinien on przeanalizować zapisy dokumentacji naboru i załączyć wszystkie dokumenty, które dotyczą jego projektu. W przypadku, gdy wnioskodawca nie załączy dokumentów na podstawie, których przyznawane są punkty w ramach oceny merytorycznej (np. zaświadczenie potwierdzające prawomocność decyzji budowlanej) ION nie będzie wzywać do poprawy wniosku w tym zakresie.

Ponadto wnioskodawcy zobowiązani są do załączenia w WOD2021 analizy finansowej w postaci arkuszy kalkulacyjnych w formacie Excel z aktywnymi formułami zgodnie ze wzorami określonymi przez DIP. Każdorazowo wnioskodawca musi dostosować analizę finansową, którą załącza do wniosku o dofinansowanie do specyfiki projektu, uwzględniając wytyczne i dokumenty sektorowe (np. z zakresu środowiska, transportu itp.), rodzaj księgowości prowadzonej przez wnioskodawcę / realizatora, specyficzne kryteria dla poszczególnych priorytetów, zapisy FEDS 2021-2027 oraz wymogi ogłoszenia o naborze wniosków.

W przypadku wezwania wnioskodawcy do korekty wniosku uzupełniony wniosek musi zawierać pismo przewodnie określające zakres wprowadzonych we wniosku zmian.

15. Procedura oceny projektów

Informacje ogólne

Ocena projektów dokonywana jest w oparciu o kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM FEDS 2021-2027, na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami. Nie wyklucza to wykorzystania w ocenie wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę albo przekazanych przez niego lub uzyskanych w inny sposób informacji dotyczących wnioskodawcy lub projektu. Ocena dokonywana jest przez KOP zgodnie z „Regulaminem Pracy Komisji Oceny Projektów obowiązujący dla części Funduszu Europejskiego dla Dolnego Śląska 2021-2027 (współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – działanie FEDS 01.02; 01.04; 02.02; 02.04) oraz Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji – działanie FEDS 09.02; 09.04; 09.05) wdrażanej przez Dolnośląską Instytucję Pośredniczącą” znajdującym się na stronie naboru.

Etapy oceny projektów

Ocena wniosków będzie podzielona na etapy:

- **etap I** obejmujący ocenę formalną kryteriów bez możliwości poprawy. Ocena formalna na I etapie trwa do 30 dni kalendarzowych;
Termin rozpoczęcia oceny formalnej w I etapie liczony jest od dnia następującego po dniu zatwierdzenia przez Dyrektora DIP Powołania składu KOP.
- **etap II** obejmujący ocenę formalną kryteriów z możliwością poprawy. Ocena formalna na II etapie trwa do 60 dni kalendarzowych.
Termin rozpoczęcia oceny formalnej projektu w II etapie liczony jest od dnia następującego po dniu zatwierdzenia wyniku oceny I etapu oceny formalnej przez Dyrektora DIP .
Ocena formalna (zarówno na I jak i II etapie) dokonywana jest przez pracowników ION zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”.
- **etap III** oceny obejmujący ocenę merytoryczną. Ocena merytoryczna (III etap oceny) trwa do 60 dni kalendarzowych;
Termin rozpoczęcia oceny merytorycznej dla projektu liczony jest od dnia następującego po dniu zatwierdzenia wyniku II etapu oceny formalnej przez Dyrektora DIP.
Ocena merytoryczna projektu w przedmiotowym naborze również dokonywana jest zgodnie z zasadą „dwóch par oczu.”

ION dopuszcza wydłużenie **terminów poszczególnych etapów oceny projektów w naborze**. Wydłużenie to będzie miało miejsce w przypadku, gdy ocena przynajmniej

jednego z projektów w tym naborze trwa dłużej niż ww. terminy dla poszczególnych etapów oceny.

Po każdym etapie oceny ION zamieszcza na stronie internetowej:

<https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/> oraz na portalu (w zakładce dotyczącej niniejszego naboru) listę projektów zakwalifikowanych do kolejnego etapu albo (odpowiednio) listę projektów wybranych do dofinansowania.

ION przekazuje niezwłocznie wnioskodawcy informację o zatwierdzonym wyniku oceny projektu oznaczającym wybór projektu do dofinansowania albo stanowiącym ocenę negatywną, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6 ustawy wdrożeniowej.

Sposób poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie

1. Jedynie na II etapie oceny formalnej wnioskodawca ma możliwość jednokrotnej poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie zgodnie z wezwaniem ION (w przypadku kryteriów, w których istnieje możliwość dokonania korekty) **w terminie 7 dni roboczych od dnia wystania pisma wnioskodawcy** (termin wskazany w wezwaniu liczy się od dnia następującego po dniu wystania wezwania do wnioskodawcy). Termin wskazany w wezwaniu do uzupełnienia/poprawy wniosku o dofinansowanie projektu liczy się od dnia następującego po dniu przekazania wnioskodawcy pisma z uwagami na adres jego elektronicznej skrytki na e-PUAP.
2. Wnioskodawca może złożyć wniosek (zgodnie ze sposobem komunikacji opisanym w pkt 16. „Forma i sposób komunikacji między wnioskodawcą a ION” Regulaminu) o wydłużenie terminu na dostarczenie poprawionego/ uzupełnionego wniosku o dofinansowanie projektu.
3. ION wyraża zgodę na wydłużenie terminu dostarczenia poprawionego/uzupełnionego wniosku (o czym informuje wnioskodawcę) w przypadku, gdy nie ma to negatywnego wpływu na zasadę równego traktowania wnioskodawców i przebieg naboru. W przypadku braku zgody ION na wydłużenie przedmiotowego terminu wnioskodawca zobligowany jest do złożenia korekty wniosku w terminie wskazanym przez ION. Brak wpływu wniosku we wskazanym przez ION terminie skutkował będzie jego negatywną oceną.
4. Uzupełnieniu i poprawie mogą podlegać jedynie elementy wniosku o dofinansowanie i/lub załączników wskazane w piśmie z uwagami DIP. Wnioskodawca wyjątkowo może poprawić również inne elementy wniosku, gdy:
  - sam zauważy błędy/braki,
  - poprawa części danych w ramach kryterium będzie miała wpływ na inne elementy wniosku.

W takim przypadku wnioskodawca musi obligatoryjnie wskazać w piśmie przewodnim do poprawionego wniosku, że dokonał dodatkowej poprawy oraz ją opisać i uzasadnić. Dodatkowa poprawa, która skutkowałaby niespełnieniem kryteriów, będzie w konsekwencji prowadzić do negatywnej oceny projektu.

5. Jeżeli po wpływie wniosku po korekcie:
  - a) wniosek o dofinansowanie projektu spełnia wszystkie kryteria formalne (I i II etap)– przekazywany jest do oceny merytorycznej,
  - b) wniosek o dofinansowanie projektu w dalszym ciągu nie spełnia wszystkich kryteriów formalnych (zgodnie z opisem kryteriów) lub wniosek nie wpłynął w wyznaczonym przez ION terminie – zostaje negatywnie oceniony.

Ponowna ocena projektu w wyniku jego modyfikacji, która może mieć wpływ na pierwotną ocenę

Ponowna ocena projektu w wyniku jego modyfikacji może nastąpić:

- **w trakcie jego realizacji, tj. po podpisaniu umowy,**

W przypadku ponownej oceny projektu w wyniku jego modyfikacji zasady oceny wskazane w niniejszym Regulaminie stosuje się odpowiednio, przy czym ocenie podlega zmodyfikowany projekt (uwzględniający proponowane zmiany) w stosownym zakresie.

Przez zakończenie oceny projektu podlegającego modyfikacji należy rozumieć jego pozytywną lub negatywną ocenę w zakresie spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów.

16. Forma i sposób komunikacji między wnioskodawcą a ION

ION udziela odpowiedzi na zapytania w kwestiach dotyczących naboru zadane poprzez następujący adres mailowy:

info.dip@dip.dolnyslask.pl

Wnioskodawcy mają możliwość uzyskiwania dodatkowych wyjaśnień dot. naboru.

Odpowiedzi/wyjaśnienia DIP na najczęściej zadawane pytania będą zamieszczane na stronie internetowej FEDS 2021-2027: <https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/>.

Odpowiedzi/wyjaśnienia DIP są wiążące do czasu ich odwołania. Wnioskodawcy, którzy postąpili zgodnie z wyjaśnieniem nie mogą ponosić negatywnych konsekwencji jego odwołania.

Przed zadaniem pytania należy zapoznać się z katalogiem najczęściej zadawanych pytań.

Forma i sposób komunikacji pomiędzy ION i wnioskodawcą na etapie oceny wniosku o dofinansowanie:

Komunikacja między wnioskodawcą a ION na etapie oceny projektu będzie odbywała się elektronicznie – poprzez skrytki na Elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP) oraz pomocniczo za pośrednictwem aplikacji WOD2021.

Wnioskodawca oświadcza, że zapoznał się z formą i sposobem komunikacji z ION w trakcie trwania naboru wskazanymi w niniejszym *Regulaminie* i jest świadomy skutków ich niezachowania (w tym niedochowania wyznaczonych przez ION terminów), zgodnie z postanowieniami niniejszego *Regulaminu*.

Oznacza to, że wnioskodawca nie ma prawa do roszczeń w sytuacji, gdy na skutek nieodebrania, nieterminowego odebrania bądź innego uchybienia, w tym niepoinformowania ION o zmianie danych lub błędnych danych teleadresowych w zakresie komunikacji elektronicznej, dojdzie do sytuacji niekorzystnej dla wnioskodawcy. W szczególności będzie to przypadek, gdy wnioskodawca nie dochowa terminu na złożenie wniosku poprawionego w zakresie kryteriów, co prowadzić będzie do jego negatywnej oceny.

Komunikacja elektroniczna na etapie oceny wniosku odbywać się będzie w następujący sposób:

Pisma kierowane do wnioskodawcy na etapie oceny (w tym wezwanie do uzupełnienia lub poprawy wniosku) będą na elektroniczną skrytkę ePUAP. W związku z powyższym wnioskodawca zobligowany jest do posiadania elektronicznej skrytki na platformie ePUAP. Adres posiadanej skrytki należy wskazać w treści wniosku o dofinansowanie, w dedykowanym temu polu. Wnioskodawca ponosi pełną odpowiedzialność za poprawność oraz aktualność przedstawionych we wniosku o dofinansowanie danych teleadresowych.

Wnioskodawca zobowiązuje się do odbioru korespondencji kierowanej do niego w ww. sposób.

W momencie odesłania wniosku do uzupełnienia/poprawy wnioskodawca na swoim koncie w WOD2021 otrzyma komunikat informacyjny o konieczności poprawy wniosku i wyznaczonym terminie na jego poprawę.

UWAGA!

W przypadku gdy wnioskodawca otrzymał w aplikacji WOD2021 komunikat o odesłaniu wniosku do poprawy, a na jego adres skrytki ePUAP nie wpłynęło pismo wzywające do poprawy/uzupełnienia wniosku, zobowiązany jest do niezwłocznego kontaktu z ION.

Wszelką korespondencję kierowaną na etapie oceny do ION wnioskodawca przesyła na adres elektronicznej skrytki podawczej DIP :

/DIP/SkrytkaESP

W ramach korespondencji kierowanej do ION należy wpisać w ePUAP, w tytule pisma ogólnego do podmiotu publicznego zwrot o treści:

„FEDS FST 023/23” oraz podać numer wniosku (o ile numer jest znany).

Pisma kierowane do ION powinny być podpisane podpisem kwalifikowanym lub zaufanym podpisem elektronicznym przez osobę uprawnioną do reprezentowania wnioskodawcy.

UWAGA!

Nie należy przysyłać skanów pism w formie papierowej, opatrzonych odręcznym podpisem.

W przypadku awarii systemów informatycznych dopuszcza się zastosowanie innych dodatkowych form komunikacji z wnioskodawcą.

Forma i sposób udzielania Wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach związanych z treścią wezwania do uzupełnienia / poprawy wniosku o dofinansowanie projektu.

W przypadku wątpliwości interpretacyjnych związanych z treścią otrzymanego wezwania do uzupełnienia/poprawy wniosku o dofinansowanie, wnioskodawca może zwrócić się do ION z prośbą o wyjaśnienia za pośrednictwem poczty elektronicznej, wysyłając wiadomość mailową na adres: info.dip@dip.dolnyslask.pl. Odpowiedź zostanie przekazana drogą mailową – na adres, z którego zostało przesłane zapytanie.

Wystąpienie wnioskodawcy z prośbą o ww. wyjaśnienia nie powoduje wstrzymania terminu na złożenie uzupełnionego / poprawionego wniosku o dofinansowanie.

17. Sytuacje, w których nabór może zostać unieważniony lub ION może zmienić Regulamin

Unieważnienie naboru:

- 1) ION unieważnia postępowanie gdy:
  - a) w terminie składania wniosków o dofinansowanie projektu nie złożono żadnego wniosku lub
  - b) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć lub
  - c) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.

- 2) Unieważnienie postępowania może nastąpić w jego trakcie, gdy zaistnieje jedna z trzech przesłanek z pkt 1.
- 3) Unieważnienie postępowania może nastąpić po jego zakończeniu w wyniku zaistnienia przesłanek z pkt 1 lit. b i c.
- 4) ION nie może unieważnić postępowania z powodu przesłanki z pkt 1 lit. a, jeśli złożono przynajmniej jeden wniosek.
- 5) Zawarcie w wyniku postępowania przynajmniej jednej umowy o dofinansowanie projektu oznacza, że ION nie może już unieważnić postępowania. Zawarcie umowy oznacza, że nie wystąpiła żadna z przesłanek z pkt 1. Zgodnie z zasadą przejrzystości wnioskodawcy nie mogą być traktowani pod tym względem odmiennie.
- 6) Wystąpienie niemożliwej do usunięcia wady prawnej w postępowaniu rodzi ryzyko zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, które w wyniku tego, że postępowanie jest obciążone wadą prawną, również będą obciążone wadą prawną.
- 7) W terminie 7 dni od unieważnienia ION zamieści na swojej stronie internetowej informację o unieważnieniu postępowania. Informacja będzie zawierać wyjaśnienie przyczyn unieważnienia postępowania. ION poinformuje o tym również na portalu.
- 8) Informacja o unieważnieniu postępowania nie może być powodem złożenia przez wnioskodawcę protestu, o którym mowa w art. 63 ustawy. Wynika to z tego, że unieważnienie postępowania nie jest tożsame z oceną negatywną, o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6 ustawy.
- 9) ION może zdecydować, że w przypadku gdy ww. awaria wystąpi w trakcie trwania postępowania, wydłuży termin postępowania zgodnie z potrzebami (co najmniej o czas trwania awarii).

Zmiana Regulaminu:

- 1) Regulamin nie może podlegać zmianie w części dotyczącej opisu sposobu wyboru projektów.
- 2) W przypadku zmiany Regulaminu, ION udostępni zmieniony Regulamin w taki sam sposób, w jaki nastąpiło pierwotne udostępnienie Regulaminu. W przypadku postępowań konkurencyjnych oznacza to, że zmieniony Regulamin będzie zamieszczony na stronie internetowej <https://rpo.dolnyslask.pl/o-projekcie/feds-2021-2027/> oraz portalu. Dodatkowo ION udostępni uzasadnienie zmian Regulaminu oraz termin, od którego zmieniony Regulamin jest stosowany. Zmieniony Regulamin stosuje się od dnia jego zatwierdzenia.
- 3) W przypadku zmiany Regulaminu, niezwłocznie i indywidualnie informuje się o tym fakcie każdego wnioskodawcę.

4) Regulamin może zostać zmieniony wyłącznie do czasu zakończenia postępowania.

18. Wzór umowy o dofinansowanie projektu oraz czynności wymagane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie

Zapisy dotyczące podpisania umowy o dofinansowanie stosuje się odpowiednio do podpisania decyzji o dofinansowanie.

Otrzymanie przez wnioskodawcę informacji o przyznaniu dofinansowania nie jest równoznaczne z podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. Kwota, która może zostać zakontraktowana w ramach zawieranej umowy o dofinansowanie projektu w ramach ogłoszonego naboru, uzależniona jest od aktualnego w danym miesiącu kursu EUR oraz wartości algorytmu wyrażającego w PLN miesięczny limit środków wspólnotowych oraz krajowych możliwych do zakontraktowania (tzw. limitu „L”). Ponadto należy mieć na uwadze zapisy art. 61 ustawy wdrożeniowej (w szczególności przesłanki odmowy podpisania umowy o dofinansowanie projektu).

Wzór umowy o dofinansowanie oraz wzór decyzji o dofinansowanie, która będzie zawierana z wnioskodawcami wybranymi do dofinansowania jest zamieszczony na stronie internetowej naboru.

ION zastrzega sobie prawo zmiany wzoru umowy o dofinansowanie. Informacja w tym zakresie będzie przekazywana wnioskodawcy wraz z pismem informującym o możliwości podpisania umowy o dofinansowanie.

Forma podpisania umowy o dofinansowanie projektu:

Na etapie rozliczania projektu proces komunikacji z beneficjentem, co do zasady, będzie prowadzony w formie elektronicznej, dlatego też ION wprowadza elektroniczny sposób podpisywania umów o dofinansowanie, **z wykorzystaniem kwalifikowanych podpisów elektronicznych**. Proces podpisywania umowy i obiegu dokumentów będzie odbywał się poprzez Platformę Usług Administracji Publicznej (ePUAP).

Koszty związane z ustanowieniem elektronicznego podpisu/odnowieniem kwalifikowanego certyfikatu są kosztami kwalifikowalnymi w projekcie, na zasadach określonych w niniejszym Regulaminie (Załącznik nr 1 do Regulaminu).

W szczególnie uzasadnionych sytuacjach, podyktowanych np. brakiem technicznych możliwości, umowa o dofinansowanie projektu może zostać zawarta w wersji papierowej. DIP zastrzega sobie prawo niewyrażenia zgody na podpisanie umowy o dofinansowanie projektu w formie papierowej.

Przy podpisywaniu umowy o dofinansowanie projektu nie ma możliwości łączenia formy elektronicznej dokumentów z formą papierową, tj. nie jest możliwe złożenie załączników do

umowy o dofinansowanie projektu w formie papierowej, jeżeli umowa będzie podpisywana w formie elektronicznej i na odwrót.

Dokumenty niezbędne do podpisania umowy o dofinansowanie projektu:

Wnioskodawca na każdym etapie naboru, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu, ma obowiązek zawiadomić DIP o każdej zmianie wszelkich okoliczności faktycznych i prawnych we wniosku o dofinansowanie projektu, mającej wpływ na spełnianie przez projekt kryteriów wyboru projektu i której wprowadzenie skutkowałoby negatywną oceną projektu.

Ponadto w przypadku, gdy u wnioskodawcy/partnera/podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków zajdzie jakakolwiek zmiana danych i informacji podanych we wniosku o dofinansowanie lub dołączonych do niego załącznikach min.: statut/wpisy do innego rejestru (jeżeli dotyczy), Numer Identyfikacji Podatkowej, REGON należy niezwłocznie poinformować DIP.

Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie ION będzie wymagać złożenia załączników wymienionych we wzorze umowy o dofinansowanie projektu.

Ponadto, wymagane będzie złożenie:

1. dokumentów stanowiących podstawę prawną działalności Wnioskodawcy Partnera/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków (np. statut, akt założycielski, umowa spółki) – nie dotyczy JST.

W przypadku, gdy u Wnioskodawcy / Partnera / Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków zajdzie jakakolwiek zmiana danych i informacji podanych we wniosku o dofinansowanie lub dołączonych do niego załącznikach min.: wypis z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej / wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego / Statut / Wpisy do innego rejestru (jeżeli dotyczy), Numer Identyfikacji Podatkowej, REGON należy niezwłocznie poinformować DIP. **Jeżeli wymagane dokumenty zostały przedłożone przez Wnioskodawcę do wniosku o dofinansowanie i jednocześnie zachowują swą aktualność nie ma konieczności złożenia ich ponownie wraz z załącznikami wymaganymi przed podpisaniem umowy o dofinansowanie;**

2. dokumentów potwierdzających umocowanie przedstawiciela wnioskodawcy do działania w jego imieniu i na jego rzecz, wraz z:
listą osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w przypadku podpisania umowy w sposób elektroniczny;
3. dokumenty finansowe potwierdzające zabezpieczenie środków w projekcie przez Wnioskodawcę, Partnera, w wysokości niezbędnej do pokrycia wkładu własnego oraz wydatków niekwalifikowalnych wraz z oświadczeniem o wysokości wydatków

poniesionych przed podpisaniem umowy, a także (jeśli dotyczy) dokumentów potwierdzających wartość otrzymanych środków ze źródeł zewnętrznych. Zapisy dokumentów finansowych potwierdzających zabezpieczenie środków finansowych na realizację projektu powinny pozwalać na jednoznaczną identyfikację projektu. Rodzaj dokumentu przedstawianego przez Wnioskodawcę, Partnera potwierdzającego posiadanie środków zabezpieczających realizację projektu zależy od kategorii podmiotu:

- a) dla jednostek samorządu terytorialnego, właściwym dokumentem potwierdzającym posiadanie środków finansowych jest uchwała budżetowa na dany rok budżetowy. Jeżeli inwestycja będzie realizowana dłużej niż 1 rok (inwestycja wieloletnia) właściwym dokumentem jest Wieloletnia prognoza finansowa.;
  - b) dla Państwowych i samorządowych jednostek budżetowych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych dokumentem potwierdzającym posiadanie środków na realizację projektu jest plan dochodów i wydatków danej jednostki budżetowej, zwany „planem finansowym jednostki budżetowej”;
  - c) dla innych kategorii Wnioskodawców / Partnerów dokumentem potwierdzającym posiadanie środków na realizację projektu, z uwzględnieniem odpowiednich przepisów, jest np.: plan finansowy, uchwała właściwego organu (lub oświadczenie w przypadku organu jednoosobowego) określająca zadania, na które przeznaczone są środki. Jeżeli stosowne przepisy nie regulują tego inaczej, potwierdzenie zabezpieczenia środków finansowych na realizację projektu może się odbyć w innej formie, zgodnie ze specyfiką danego podmiotu / wewnętrznymi procedurami i przepisami podmiotu regulującymi tę kwestię. W wypadku zamiaru zaciągnięcia kredytu na realizację projektu należy przedstawić promesę kredytową na uzyskaną z banku na przedmiotową inwestycję. Środki objęte promesą powinny zostać uruchomione w terminie umożliwiającym finansowanie projektu;
4. aktualnego zaświadczenia wydanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Urząd Skarbowy o niezaleganiu przez wnioskodawcę/partnera/podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, z należnościami publicznoprawnymi – nie starsze niż 3 miesiące od dnia otrzymania wezwania do złożenia dokumentów;
  5. informacji beneficjenta y o numerze rachunku płatniczego oraz rachunku płatniczego dla płatności zaliczkowej (jeśli dotyczy) dla projektu oraz nazwy banku, w którym jest on prowadzony;
  6. oświadczenia wnioskodawcy/partnera/podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, że:
    - nie został orzeczony wobec niego zakaz dostępu do środków o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności zapis art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach

powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary,

- w przypadku Projektu nie nastąpiło, nie następuje i nie nastąpi nakładanie się finansowania przyznanego z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, Funduszu Spójności lub innych funduszy, programów, środków i instrumentów Unii Europejskiej ani krajowych środków publicznych (w tym: Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Rządowy Fundusz Polski Ład), a także z państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) (w tym: Fundusze Norweskie, Fundusz Szwajcarski),
  - w przypadku, gdy realizacja projektu rozpoczęła się przed dniem złożenia wniosku, jest on realizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego, w tym dotyczącymi przestrzegania zasad udzielania pomocy publicznej oraz stosowania właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych;
  - nie pozostaje pod zarządem komisarycznym lub nie znajduje się w toku likwidacji lub nie znajduje się w toku postępowania upadłościowego lub wobec niego sąd nie oddalił wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe lub nie znajduje się w toku postępowania naprawczego,
7. na potrzeby pracy w systemie SL2021 - wniosku o dodanie osoby zarządzającej projektem, zgodnie z wzorem określonym w „Wytycznych dotyczących warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027”. Przez osobę zarządzającą projektem rozumie się osobę, wskazaną przez wnioskodawcę i upoważnioną w ramach obsługi SL2021 w jego imieniu do wszelkich czynności związanych z realizacją projektu, w szczególności do zarządzania uprawnieniami innych użytkowników Beneficjenta, przygotowywania i składania wniosków o płatność oraz przekazywania innych informacji związanych z realizacją projektu;
  8. zaświadczenia/oświadczenia o otrzymanej pomocy de minimis otrzymanej w ciągu dwóch poprzednich lat podatkowych oraz bieżącego roku podatkowego. Nie dotyczy sytuacji, gdy od czasu oceny projektu wnioskodawca/ partner/podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków nie uzyskał żadnej dodatkowej pomocy de minimis, a jednocześnie na etapie aplikowania zostały już dostarczone wszystkie zaświadczenia/oświadczenia o otrzymanej ww. pomocy. W tym przypadku należy złożyć jedynie oświadczenie o nieotrzymaniu dodatkowej pomocy de minimis;
  9. umowy partnerskiej lub porozumienia, podpisanej przez strony, zawartej zgodnie z zasadami określonymi w pkt 11. Wymagania w zakresie realizacji projektu partnerskiego niniejszego Regulaminu. W przypadku, gdy nie została dołączona do wniosku o dofinansowanie (dotyczy projektów realizowanych w partnerstwie);

10. w przypadku zmiany roku kalendarzowego od czasu złożenia wniosku o dofinansowanie dokumentów finansowych za ostatni rok obrotowy (dotyczy podmiotów, które ponoszą wydatki stanowiące pomoc publiczną/de minimis):
- dla podmiotów, które mają obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości – bilans i rachunek zysków i strat oraz informacja dodatkowa, potwierdzone przez kierownika jednostki;
  - dla podmiotów niezobowiązanych do sporządzania bilansu i rachunku zysków i strat, kopie PIT/CIT oraz zestawienia roczne z działalności gospodarczej na postawie księgi przychodów i rozchodów lub dokumentów równoważnych,

11. informacji o formie, w jakiej zostanie wniesione zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z Umowy o dofinansowanie wraz z obowiązującymi dokumentami (dotyczy wnioskodawców/beneficjentów zobligowanych do złożenia zabezpieczenia);

UWAGA!

- d) zabezpieczenie składa się na kwotę nie mniejszą niż wysokość dofinansowania projektu określoną w umowie o dofinansowanie projektu;
- e) w przypadku gdy dofinansowanie lub zaliczka nie przekracza 10 000 000 PLN zabezpieczenie składa się w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową lub jednej/kilku z form wskazanych w rozporządzeniu wymienionym w lit c);
- f) w przypadku gdy wartość zaliczki przekracza 10 000 000 PLN – zabezpieczenie wnoszone jest w jednej/kilku z form wskazanych w § 5 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 21 września 2022 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

12. innych dokumentów na wezwanie DIP, w tym w szczególności wynikających z dokumentacji niniejszego naboru, których wnioskodawca nie przedłożył na etapie składania wniosku o dofinansowanie lub związanych z okolicznościami, jakie zostały zidentyfikowane po wybraniu projektu do dofinansowania (dokumentów potwierdzających posiadanie co najmniej siedziby/oddziału/fili/zakładu lub stałego/dodatкового miejsce wykonywania/prowadzenia działalności na obszarze subregionu wałbrzyskiego itp.).

Oświadczenia, o których mowa powyżej, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Oświadczenia powinny zawierać klauzulę następującej treści: "Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń".

W przypadku dostarczenia kopii dokumentów należy je obligatoryjnie potwierdzić za zgodność z oryginałem przez osoby do tego upoważnione. Za potwierdzenie zgodności z oryginałem dokumentu przekazanego w formie elektronicznej, uważa się jego podpisanie podpisem kwalifikowanym lub zaufanym podpisem elektronicznym. Dokumenty wygenerowane z systemu lub oryginał dokumentu formy elektronicznej nie wymagają

potwierdzenia, o którym mowa powyżej. Należy pamiętać, że każdy z przekazanych dokumentów powinien zostać opatrzony odrębnym podpisem.

Jeżeli wymagane dokumenty zostały przedłożone przez wnioskodawcę do wniosku o dofinansowanie i jednocześnie zachowują swą aktualność nie ma konieczności złożenia ich ponownie wraz z załącznikami wymaganymi przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. O tym fakcie należy wspomnieć w piśmie przewodnim kierowanym do ION.

Termin na złożenie dokumentów niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie projektu:

1. Termin (nie krótszy niż 7 dni) na złożenie kompletnych i poprawnych załączników do umowy o dofinansowanie DIP wskaże w piśmie informującym wnioskodawcę o wyborze projektu do dofinansowania. Termin ten, za zgodą DIP w uzasadnionych przypadkach, może ulec wydłużeniu.
2. W przypadku niedostarczenia dokumentów, o których mowa w punkcie 1 we wskazanym terminie, ION może odstąpić od podpisania umowy o dofinansowanie.

Warunki podpisania umowy o dofinansowanie projektu:

1. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu DIP zweryfikuje w ramach listy sprawdzającej spełnienia warunków do podpisania umowy o dofinansowanie (**w takim zakresie jaki dotyczy projektu**) min.:
  - a) wartość pomocy de minimis otrzymanej przez wnioskodawcę/partnera/podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków w czasie dwóch poprzednich lat podatkowych oraz bieżącego roku podatkowego – poprzez sprawdzenie w SUDOP (Systemie Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej, dostępnym pod adresem: <https://sudop.uokik.gov.pl/home>) poziomu otrzymanej przez wnioskodawcę/partnera pomocy de minimis.
  - b) czy wnioskodawca/partner/podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków (jeśli dotyczy) nie jest przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 ust. 18 Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. (z późn. zm.)
  - c) czy wnioskodawca/partner/podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków (jeśli dotyczy) nie podlegają wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej.
  - d) czy wnioskodawca/partner/podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków (jeśli dotyczy) wywiązuje się z obowiązku ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska (weryfikacja w Wydziale Opłat Środowiskowych UMWD).
  - e) czy wnioskodawca/partner posiada status MSP;

Niespełnienie któregokolwiek z powyższych warunków może skutkować odstąpieniem przez ION od podpisania umowy o dofinansowanie.

2. Umowa o dofinansowanie projektu może zostać zawarta pod warunkiem potwierdzenia przez ION statusu wnioskodawcy/partnera/podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków jako podatnika podatku od towarów i usług w Wykazie podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT prowadzonym przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej na stronie: <https://www.podatki.gov.pl/wykaz-podatnikow-vat-wyszukiwarka>. W przypadku, gdy wnioskodawca/partner/podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków posiada osobowość prawną nie figuruje w ww. Wykazie, zobowiązany jest przedłożyć do ION aktualne zaświadczenie właściwego Urzędu Skarbowego potwierdzającego jego status jako podatnika podatku od towarów i usług (nie starsze niż 3 m-ce).
3. W sytuacji podejrzenia nadużycia finansowego wobec wnioskodawcy/partnera/podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, umowa o dofinansowanie projektu nie może zostać zawarta, do czasu wyjaśnienia sprawy. W sytuacji stwierdzenia nadużycia finansowego wobec wnioskodawcy/partnera/ Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, np. fałszerstwa dokumentów stanowiących załączniki do wniosku o dofinansowanie projektu, ION odstąpi od podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

Pozostałe warunki:

W przypadku zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, beneficjent (partner, podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków – jeśli dotyczy) zostanie zobowiązany do przestrzegania i stosowania Wytycznych, wydanych na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, a także monitorowania i stosowania kolejnych ich zmian – w takim zakresie w jakim Wytyczne go dotyczą. Aktualnie obowiązujące wersje Wytycznych publikowane są na portalu Funduszy Europejskich:

<http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/> w zakładce Zapoznaj się z prawem i dokumentami.

Na etapie rozliczania projektu¹⁰ Beneficjent będzie zobowiązany do przedłożenia do DIP prawomocnej decyzji o pozwoleniu na budowę/prawomocnej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji oraz/lub zgłoszenie budowy/zgłoszenie wykonywania innych robót budowlanych (z potwierdzeniem, że organ nie wyraził sprzeciwu) (jeśli dotyczy).

Decyzja o pozwoleniu na budowę nie może być starsza niż trzy lata, chyba że prace budowlane zostały już rozpoczęte. W takim przypadku należy dołączyć kopię pierwszej i ostatniej zapisanej strony dziennika budowy, poświadczające, że budowa została rozpoczęta

---

¹⁰ do pierwszego wniosku o płatność rozliczającego wydatki związane z zakresem rzeczowym objętym decyzją o pozwoleniu na budowę/decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji/zgłoszeniem budowy/zgłoszeniem wykonywania innych robót budowlanych.

przed upływem 3 lat od dnia, kiedy decyzja stała się ostateczna oraz, że nie została ona przerwana na czas dłuższy niż 3 lata – dotyczy także zgłoszenia budowy/wykonywania innych robót budowlanych, w odniesieniu do których wymagane jest prowadzenie dziennika budowy). Powyższe dokumenty swoim zakresem muszą obejmować cały zakres projektu (jeśli dotyczy). Wskazane powyżej dokumenty nie dotyczą wnioskodawcy/partnera, który załączył je do wniosku o dofinansowanie, lub realizuje projekt nieinfrastrukturalny.

19. Środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy

Wnioskodawcy przysługuje protest od negatywnego wyniku oceny projektu (o której mowa w art. 56 ust. 5 i 6 ustawy wdrożeniowej) wybieranego w trybie konkurencyjnym w ramach FEDS 2021-2027. Wnioskodawca, w przypadku negatywnej oceny projektu (po otrzymaniu od DIP stosownej informacji) ma możliwość **wniesienia protestu do IZ FEDS 2021-2027 za pośrednictwem DIP** na zasadach i w trybie, o którym mowa w art. 63 i art. 64 ustawy wdrożeniowej.

W informacji dla wnioskodawcy o negatywnej ocenie projektu, DIP zamieszcza szczegółowe uzasadnienie zatwierdzonych wyników oceny projektu oraz pouczenie o możliwości wniesienia protestu, wraz ze wskazaniem terminu przysługującego na jego wniesienie oraz instytucji, do której należy wnieść protest, a także wymogów formalnych protestu, o których mowa w art. 64 ust. 2 ustawy wdrożeniowej. Termin na wniesienie przez wnioskodawcę protestu wynosi 14 dni od dnia doręczenia wnioskodawcy informacji o negatywnej ocenie projektu, o której mowa w art. 56 ust. 4 ustawy wdrożeniowej.

Publikacja wyników oceny projektów na stronie internetowej DIP nie jest podstawą do wniesienia protestu.

Protest od negatywnego wyniku oceny formalnej/merytorycznej wniosku o dofinansowanie lub od niewybrania projektu do dofinansowania w wyniku zakończenia oceny projektu jest wnoszony przez wnioskodawcę do IZ FEDS 2021-2027 za pośrednictwem DIP w formie pisemnej:

- w przypadku wnoszenia protestu w formie papierowej - na adres:

Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca, ul. E. Kwiatkowskiego 4, 52-407 Wrocław

- w przypadku wnoszenia protestu w formie elektronicznej, tj. e-PUAP-em, na adres: /DIP/SkrytkaESP.

Zgodnie z art. 64 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, protest zawiera:

- 1) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu,
- 2) oznaczenie wnioskodawcy,
- 3) numer wniosku o dofinansowanie projektu,
- 4) wskazanie kryteriów wyboru projektu, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem,

- 5) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem,
- 6) podpis Wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.

Nie podlega rozpatrzeniu protest, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 7 ustawy wdrożeniowej, ww. środek odwoławczy został wniesiony przez wnioskodawcę:

- 1) po terminie;
- 2) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania na podstawie przepisów odrębnych;
- 3) bez wskazania kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza wraz z uzasadnieniem;
- 4) przez podmiot niespełniający wymogów, o których mowa w art. 63 ustawy wdrożeniowej.

Ponadto w przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej wyczerpana zostanie kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach działania, DIP/IZ FEDS 2021-2027 pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym wnioskodawcę na piśmie: w formie papierowej lub w formie elektronicznej e-PUAP-em – zgodnie z art. 77 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.

W powyższych przypadkach DIP/IZ FEDS 2021-2027 pozostawia protest bez rozpatrzenia informując wnioskodawcę o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 73 ustawy wdrożeniowej.

W przypadku, gdy wniesiony protest nie zawiera (zgodnie z art. 64 ust. 5 ustawy wdrożeniowej) uzupełnienie protestu może nastąpić wyłącznie w odniesieniu do poniższych wymogów formalnych):

- 1) oznaczenia instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu,
- 2) oznaczenia wnioskodawcy,
- 3) numeru wniosku o dofinansowanie projektu,
- 4) podpisu wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy,

DIP/ IZ FEDS 2021-2027 wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia, w terminie 7 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia.

Zgodnie z art. 64 ust. 6 ustawy wdrożeniowej wezwanie do uzupełnienia wstrzymuje bieg

terminu na rozpatrzenie protestu, o którym mowa w art. 68 ustawy wdrożeniowej, do czasu uzupełnienia protestu.

W przypadku, gdy w odpowiedzi na wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia protestu, protest:

1) w dalszym ciągu zawiera ww. uchybienia
lub

2) został wniesiony z uchybieniem 7-dniowego terminu,
DIP/IZ FEDS 2021-2027 pisemnie informuje wnioskodawcę o pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia, wskazując przesłanki będące przyczyną odmowy rozpatrzenia środka odwoławczego pouczając jednocześnie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Zgodnie z art. 64 ust. 4 ustawy wdrożeniowej, DIP/IZ FEDS 2021-2027 w przypadku stwierdzenia oczywistej omyłki we wniesionym proteście, może poprawić ją z urzędu, informując o tym Wnioskodawcę.

Dopuszczalne jest wycofanie przez wnioskodawcę protestu wniesionego do IZ FEDS 2021-2027 za pośrednictwem DIP do czasu zakończenia rozpatrywania protestu przez IZ FEDS 2021-2027, na zasadach, o których mowa w art. 65 ustawy wdrożeniowej. Wycofanie protestu następuje w formie pisemnej: papierowej lub elektronicznej. W przypadku wycofania protestu po dniu wydania rozstrzygnięcia protestu/pozostawienia protestu bez rozpatrzenia, wycofanie to uznaje się za bezskuteczne, o czym wnioskodawca jest pisemnie informowany. W przypadku wycofania protestu ponowne jego wniesienie przez wnioskodawcę jest niedopuszczalne. Wnioskodawca wówczas nie może również wnieść skargi do sądu administracyjnego.

DIP w terminie 14 dni licząc od dnia otrzymania protestu weryfikuje wyniki dokonanej

przez siebie oceny projektu w zakresie kryteriów wyboru projektu, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza i zarzutów o charakterze proceduralnym dotyczących przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce i:

1) dokonuje zmiany podjętego rozstrzygnięcia, co skutkuje zakwalifikowaniem projektu do kolejnego etapu oceny albo wybraniem projektu do dofinansowania, i aktualizacji list wyboru/niewybrania projektów do dofinansowania, o czym wnioskodawca jest poinformowany albo

2) kieruje protest wraz z otrzymaną od wnioskodawcy dokumentacją do Zarządu Województwa Dolnośląskiego (pełniącego funkcję IZ FEDS 2021-2027) **celem jego rozpatrzenia**, uzasadniając brak podstaw zmiany wyniku oceny, oraz informuje wnioskodawcę o przekazaniu protestu.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego **rozpatruje protest** weryfikując prawidłowość oceny projektu w zakresach, o których mowa w art. 64 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy wdrożeniowej, w terminie nie dłuższym niż 21 dni, licząc od dnia jego otrzymania.

W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy w trakcie rozpatrywania protestu konieczne jest skorzystanie z pomocy ekspertów, termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony. IZ FEDS 2021-2027 informuje wnioskodawcę o przedłużeniu terminu pisemnie: papierowo lub w formie elektronicznej, tj. e-PUAP-em. Termin rozpatrzenia protestu nie może przekroczyć łącznie 45 dni od dnia jego wpływu do Zarządu Województwa Dolnośląskiego.

W wyniku rozpatrzenia protestu, IZ FEDS 2021-2027 przygotowuje uchwałę wraz z uzasadnieniem, do podjęcia na posiedzeniu Zarządu Województwa Dolnośląskiego:

- 1) uwzględniając albo nieuwzględniając argumentację wnioskodawcy zawartą w proteście,
- 2) pozostawiając protest bez rozpatrzenia.

W przypadku uwzględnienia protestu, IZ FEDS 2021-2027:

- 1) kwalifikuje projekt do kolejnego etapu oceny lub wyboru projektu do dofinansowania (w tym przypadku DIP dokonuje aktualizacji list wyboru/niewybrania projektów do dofinansowania), albo
- 2) przekazuje sprawę DIP w celu przeprowadzenia ponownej oceny projektu, jeżeli IZ FEDS 2021-2027 stwierdzi, że doszło do naruszeń obowiązujących procedur i konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na wynik oceny.

W przypadku nieuwzględnienia protestu/pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia wnioskodawca jest pouczany o możliwości wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, na warunkach przewidzianych przepisami art. 73 ustawy wdrożeniowej.

Prawo do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu posiada wnioskodawca, jak również DIP/IZ FEDS 2021-2027.

Prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego, z wyłączeniem uwzględnienia skargi, kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru projektu.

Pisma dotyczące procedury odwoławczej wysyłane są przez DIP/IZ FEDS 2021-2027 (papierowo lub elektronicznie e-PUAP-em) na adres wskazany przez wnioskodawcę w proteście. W przypadku zmiany tego adresu wnioskodawca jest zobligowany do

poinformowania o tym fakcie odpowiednio DIP/IZ FEDS2021-2027. Natomiast w sytuacji, gdy w ramach procedury odwoławczej w imieniu wnioskodawcy występuje pełnomocnik (zgodnie ze stosownym pełnomocnictwem załączonym do protestu) – korespondencja w zakresie procedury odwoławczej wysyłana jest na adres pełnomocnika.

20. Komunikacja i Widoczność (obowiązki informacyjno-promocyjne)

Zgodnie art. 47 oraz art. 50 z rozporządzenia ogólnego Beneficjent musi wypełniać określone obowiązki informacyjno-promocyjne. Obowiązki te są zapisane w umowie o dofinansowanie projektu. W przypadku, gdy Beneficjent nie wypełni swoich obowiązków lub gdy nie podejmie działań zaradczych, DIP, uwzględniając zasadę proporcjonalności, anuluje do 3% dofinansowania zgodnie z umową o dofinansowanie projektu.

21. Kontrola

Wszyscy wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie w ramach naboru, są zobowiązani, na wezwanie ION, do poddania się kontroli w zakresie określonym w art. 24 ust. 2 pkt 2 lit. c i ust. 3 ustawy wdrożeniowej.

W sytuacji wykrycia nieprawidłowości, na wnioskodawcę może zostać nałożona korekta finansowa w zakresie określonym w art. 26 ust. 8 ustawy wdrożeniowej.

22. Podstawy prawne oraz inne ważne dokumenty

Nabór jest prowadzony przede wszystkim w oparciu o niżej wymienione akty prawne, dokumenty programowe, a także inne dokumenty niżej niewymienione, które dotyczą realizacji projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych:

1. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej [TFUE];
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności;
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej;
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;

5. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
6. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 roku uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, s. 1, z późn. zm.);
7. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, s. 1);
8. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków;
9. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (wersja przekształcona);
10. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług;
11. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. U. UE L 26 z 28.01.2012, s. 1, z późn. zm.);
12. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego;
13. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego;
14. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE;
15. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027; (Dz.U. 2022 poz. 1079);
16. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.);
17. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 702);
18. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. 2022, poz. 2556 z późn.zm.);
19. Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (tekst jedn.: Dz.U. 2020 poz. 264, z późn. zm.);
20. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 682 z późn. zm.);

21. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.);
22. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz.40 z późn. zm.);
23. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.);
24. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 z późn. zm.);
25. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst. jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.);
26. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst. jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.);
27. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst. jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 931 z późn. zm.);
28. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst. jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 902 z późn.zm.);
29. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 775, z późn.zm.);
30. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst. jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 259);
31. Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1041 z późn.zm.);
32. Ustawa z 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 82);
33. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2240);
34. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz.U. 2022 poz. 2206 z późn.zm.);
35. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2023 poz. 571);
36. Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce;
37. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. Nr 53 poz. 311, z późn. zm.);
38. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027;
39. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.);

40. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027;
41. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. Nr 53 poz. 311, z późn. zm.);
42. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 53 poz. 312, z późn. zm.);
43. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. 2015 poz. 376 z późn.zm.);
44. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu sporządzania audytu efektywności energetycznej oraz metod obliczania oszczędności energii (Dz.U. 2017 poz. 1912 z późn.zm.);
45. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030;
46. Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 przyjęty uchwałą nr 6333/VI/22 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 grudnia 2022 r.;
47. Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027;
48. Kryteria wyboru projektów w ramach FEDS 2021-2027 zatwierdzone Uchwałą nr 26/23 Komitetu Monitorującego FEDS 2021-2027 z dnia 15.06.2023 <https://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2023/06/za%C5%82.-do-Uchwa%C5%82y-KM-26-KRYTERIA-9.5.-zmiana-autopoprawka.pdf> i Uchwałą nr 8/23 Komitetu Monitorującego FEDS 2021-2027 z dnia 14.04.2023, <https://rpo.dolnyslask.pl/ii-posiedzenie-komitetu-monitorujacego-program-fundusze-europejskie-dla-dolnego-slaska-na-lata-2021-2027/>;
49. Wytyczne, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej.

Uwaga!

Nieznajomość powyższych dokumentów może skutkować niewłaściwym przygotowaniem wniosku o dofinansowanie, co może prowadzić do uzyskania niższej liczby punktów lub prowadzić do uzyskania negatywnej oceny projektu.

23. Załączniki do Regulaminu

- 1) Kwalifikowalność projektu i wydatków finansowanych w ramach FEDS 2021-2027;
- 2) Lista wskaźników na poziomie projektu dla Działania FEDS.09.05 Transformacja środowiskowa;
- 3) Wykaz załączników do wniosku dofinansowanie.